

Єдина Країна  
Единая Страна

КРИДА УКРАЇНИ

Друкований орган  
Міністерства  
оборони України

№ 41 (756)

13 – 17 жовтня  
2014 року

[www.krula.com.ua](http://www.krula.com.ua)

e-mail: [krula\\_ukr@i.ua](mailto:krula_ukr@i.ua)

Підписний індекс –  
22242



## На варті неба України!

Президент Петро Порошенко скасував святкування в Україні Дня захисника Вітчизни 23 лютого. Відповідний указ розміщений на сайті Глави держави.

“З метою вшанування мужності та героїзму захисників незалежності і територіальної цілісності України, військових традицій і звитяг українського народу, сприяння дальшому зміцненню патріотичного духу у суспільстві та на підтримку ініціативи громадськості постановляю: установити в Україні свято – День захисника України, яке відзначати щорічно 14 жовтня”, – йдеться у документі.

## ІТ-волонтери: “Сучасним технологіям на війні є де розвернутись”



8-9 стор.

### Акценти Президента

11 жовтня під час робочої поїздки до Харкова Президент України – Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Петро Порошенко відвідав Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба та зустрівся з командуванням та особовим складом навчального закладу.

Звертаючись до майбутніх військових льотчиків, Президент сказав: – Ви – наші українські соколи, адже цей птах завжди символізував потяг людини і до неба, і до справжньої свободи. Саме вам захищати мир в українському небі!

Президент відзначив докорінну зміну у ставленні населення до армії.

2 стор.



Гаряча лінія “Крида України” (0432) 59-60-48 65-22-048



Фото www.segodnya.ua

## ПРИЗНАЧЕННЯ

## Степан Полторак: “Ми свою землю нікому не віддамо!”

**15 жовтня Президент України Петро Порошенко представив особовому складу Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України новопризначеного Міністра оборони України Степана Полторака.**

Глава держави зазначив, що новий Міністр є досвідченим військовим, який має заслужений авторитет серед військовослужбовців: від солдата до генерала. “Під час своїх візитів у зону АТО я мав можливість поспілкуватися з військовими і обговорити кандидатуру Степана Полторака. Можу засвідчити – він має великий авторитет у війську”, – сказав Петро Порошенко.

Звертаючись до новопризначеного керівника оборонного відомства, Президент наголосив, що перед ним стоїть низка важливих завдань. Зокрема, щодо розробки нової оборонної стратегії, внесення змін до воєнної доктрини і підготовки нової державної програми розвитку ЗСУ.

“Це великий аванс і великий виклик, але я переконаний, що він витримає. Покладаю на організаційний досвід генерала Полторака, його вміння розвивати логістику, організувати постачання і забезпечення бойових частин, – сказав він і додав, – війська мають бути забезпечені сучасними зразками високоточної зброї”.

Говорячи про переоснащення та посилення ЗСУ, Петро Порошенко наголосив на необхідності якомога швидшої розробки і уточнення державного оборонного замовлення з відповідними змінами у бюджеті на 2015 рік. “Кожен військовослужбовець має бути оснащений засобами індивідуального захисту, які надійно захищать його життя”, – сказав він.

Новопризначений міністр має

ліквідувати усі бюрократичні перепони, які заважають ЗСУ своєчасно отримувати необхідне забезпечення, і активізувати співпрацю з волонтерами та налагодити роботу з воєнними, наголосив Президент. “Військові комісари мають перестати бути символом корупції і стати символом героїзму. Тому воєнними мають бути авторитетні військові, які мають досвід АТО”, – сказав Петро Порошенко.

Наприкінці свого виступу він звернувся до присутніх зі словами: “Кожен чесний і порядний офіцер знайде захист і підтримку у мене. Я не дозволю скривдити армію, але ми маємо будувати довіру народу до своєї армії”.

Глава держави також подякував Валерію Гелетею за службу на посаді Міністра оборони, а новопризначеному очільнику МО побажав успішної і плідної роботи.

Степан Полторак, у свою чергу, подякував Президенту і народу України за довіру і зазначив, що чітко розуміє завдання, які поставив Глава держави перед ним та перед оборонним відомством. Міністр оборони звернувся до присутніх офіцерів і генералів із закликом говорити правду, для того, щоб приймати правильні і швидкі рішення, бо від них залежить життя наших солдатів і офіцерів.

“Я пишаюся тим, що доля дала мені можливість очолити відомство, у якому працюють мужні, героїчні люди, на плечах яких сьогодні основний тягар захисту держави, зазначив генерал-пол-

ковник Степан Полторак. – Я хотів би сказати, пане Президенте, що ті завдання, які ви сьогодні поставили, я чітко розумію і знаю, що необхідно робити. Ці завдання надзвичайно важливі. Для того, щоб їх виконати, треба дуже багато працювати. У першу чергу нам потрібно навчитись говорити правду. Правду про наш стан та про події, які відбуваються. Від цього залежатиме прийняття правильних рішень. Усі, хто працює у Міністерстві оборони та Генеральному штабі, мають розуміти, що від того, яке рішення ми приймаємо, наскільки воно обгрунтоване та своєчасне, залежить життя наших солдатів, офіцерів і генералів на фронті. Від того залежить виконання бойових завдань”.

Керівник військового відомства наголосив також на важливості всебічного забезпечення підрозділів ЗС України, які виконують завдання в рамках антитерористичної операції.

“Сьогодні все, що необхідно для ведення бойових дій, для озброєння, оснащення, підготовки Збройних Сил, – все це виходить на перший план, – зазначив Міністр оборони України. – Я переконаний, що ті завдання, що визначив Президент України, нададуть можливість у найближчий час створити Збройні Сили, якими пишатиметься Український народ. Які назавжди, на всю історію України дадуть зрозуміти тим, хто бажає зла для України, що ми свою землю нікому не віддамо! Слава Україні!”

## ВІСТІ З ВВНЗ

## Акценти Президента

**Закінчення. Початок на 1 стор.**

– Сьогодні вся країна і все суспільство демонструють шану і повагу до Збройних Сил України, – зазначив Глава держави.

За словами Верховного Головнокомандувача, якщо рік тому лише менше 20% українців були готові захищати зі зброєю Батьківщину, то у жовтні цього року їх вже понад 60% – рівень довіри до армії сьогодні складає 63%.

Глава держави назвав символічним той факт, що навчальний заклад, який готує для країни військових льотчиків, розташований на Слобожанщині, “віддавна вільній землі, де споконвіку селилися незалежні вільні козаки”.

Спілкуючись з командним складом університету та факультетів, Петро Олексійович наголо-

сив на важливій ролі Повітряних Сил у системі безпеки країни.

– Нашою метою є відновлення миру, але саме тому ми повинні бути готовими до оборони. Ефективна оборона без Повітряних Сил просто неможлива. Вже до кінця цього та наступного року держава вкличе чималі кошти в оновлення існуючого авіаційного парку, – підкреслив Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України.

На завершення перебування в університеті Президент України ознайомився з навчально-матеріальною базою вузу, зокрема, спеціалізованими класами, де проходять навчання майбутні авіатори та фахівці протиповітряної оборони, поспілкувався з курсантами.

**Олег Плаксієв. м. Харків.  
Фото автора.**

## СЕРТИФІКАЦІЯ

## “Бориспіль” став першим аеропортом України, який може відправляти небезпечні вантажі до ЄС



**Аеропорт “Бориспіль” успішно пройшов валідацію з авіаційної безпеки Євросоюзу за участю незалежних інспекторів відповідальних органів з Австрії, Польщі та Латвії. Ця сертифікація**

**підтвердила відповідність головних повітряних воріт України всім європейським нормам авіаційної безпеки, що дозволяє здійснювати перевезення небезпечних вантажів до країн ЄС.**

За результатами перевірки аеропорт був сертифікований як агент RA3 – Third country EU Aviation security validated regulated agent. Відтак, головна повітряна гавань країни стала першим в Україні авіаузлом, який пройшов валідацію та може гарантувати підвищений контроль за безпекою вантажних та поштових операцій.

Крім того, Аеропорт “Бориспіль” отримав право самостійно визначати рівень загрози, контролювати відправлення вантажів в країни ЄС безпосередньо до мо-

менту завантаження до повітряного судна або передачі авіаперевізнику ACC3 чи іншому агенту RA3. Аеропорт, як агент RA3, застосовує процедури фізичного контролю за допомогою технічних засобів та інші види контролю на безпеку з метою забезпечення захисту від актів незаконного втручання і будь-якого пошкодження вантажу чи пошти, які прямують до країн ЄС. Дані норми перевірки було гарантовано відповідно “Декларацією зобов’язань”.

## МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА

## Данія подарувала Україні 15 новітніх авіаційних GPS навігаторів 695 “Atlantic”

**14 жовтня у Києві, в приміщенні Посольства Королівства Данія в Україні, Посол Королівства Данія в Україні пані Мерете Юль офіційно передала представникам Повітряних Сил Збройних Сил України 15 новітніх авіаційних GPS навігаторів 695 “Atlantic”, необхідних для роботи українських літаків, з побажанням здійснення точних та безпечних глобальних польотів.**

Це стало можливим завдяки тісній співпраці між міністерствами оборони України і Данії у сфері авіатранспортних перевезень протягом 7 останніх років.

У період 2009-2014 років проведено 6 операцій зі стратегічних авіаційних перевезень за участю літака Іл-76МД та особового складу Повітряних Сил Збройних Сил України. У квітні-травні 2015 року планується сьома операція під назвою “Північний Сокіл-2015”.

Варто відзначити, що значний вклад у реалізацію та розширення співробітництва у сфері авіаційно-транспортних перевезень

для взаємної вигоди обох країн вніс підполковник Ове Уруп-Мадсен, начальник управління міжнародного співробітництва та верифікації Тактичного авіаційного командування Данії, та полковник Олександр Кулібаба, заступник начальника авіації Командування Повітряних Сил Збройних Сил України.

Розвиток військового співробітництва у сфері авіаційно-транспортних перевезень відіграє важливу роль у зміцненні міжнародного авторитету нашої держави, її прагненні неухильно дотримуватися взятих на себе міжнародних зобов’язань у сфері підтримання миру та міжнародної безпеки.



## НАРОД ІЗ АРМІЄЮ

## Волонтери допомагають авіаторам Київщини

**Військовослужбовці бригади тактичної авіації Повітряних Сил Збройних Сил України, що дислокується у місті Васильківі, отримали благодійну допомогу від громадськості Васильківщини та Київщини.**



За ініціативою місцевих громадських активістів, волонтерів і підприємців міста, до яких долучилися представники малого та середнього бізнесу, вдалось зібрати необхідні ресурси для матеріально-технічного забезпечення особового складу авіаційної частини. В рамках підтримки української армії, було закуплено і передано для пілотів та технічного складу бригади комбінезони, спе-

ціальне взуття, термобілизну та інший спеціальний одяг на суму близько 200 тисяч гривень.

– Сьогодні ми всі чітко розуміємо потреби українського війська, ми пишаємося нашими воїнами, тому зробимо все можливе, аби приблизити перемогу! – зазначив у виступі місцевий підприємець.

**Любов Киналь.  
м. Васильків.**

## Країна потребує більше продукції “Укроборонпрому”



– Була дана команда перейти на двозмінний, а потім і на тризмінний режим роботи, відновити виробництво двигунів, танків. Трудовий колектив заводу зберіг надзвичайно важливий командний дух. Ви постачаєте танки та бронетранспортери українським військовим! Це ваш особливий внесок, – наголосив Верховний Головнокомандувач.

Спільно з першим заступником Генерального директора ДК “Укроборонпром” Сергієм Пінкасом, Генеральним директором ДП “Завод ім. В.О.Малишева” Миколою Беловим та керівництвом Харківської області було оглянуто основний механічно-

складальний цех заводу. Також Петру Порошенку продемонстрували основний бойовий танк “Оплот” в динаміці – найзахиснішу військову машину у світі з цілим переліком унікальних технічних новацій. Президент заявив, що замовлення оборонних підприємств будуть збільшені, а ДП “Завод імені Малишева” в наступному місяці випустить рекордну кількість продукції.

– БТР-4Е вже довели свою ефективність, а сьогодні увесь світ побачить “Оплот”, – заявив Президент України, додавши, що держава потребує ще більше продукції “Укроборонпрому”.

Слід додати, що під час спілку-

**Президент України Петро Порошенко, проінспектувавши роботу найбільшого підприємства бронетанкової галузі України – ДП “Завод ім. В.О. Малишева”, високо оцінив роботу трудового колективу, подякував за внесок в зміцнення обороноздатності України й зазначив, що працівники “Укроборонпрому” здійснюють нині трудовий подвиг. Він зауважив, що протягом наступного місяця це підприємство виконає найбільше замовлення з виробництва важкої бронетехніки.**

вання з активом області Петро Порошенко торкнувся проблеми безпеки регіону. За його словами, зараз опрацьовується нова система розташування Збройних Сил України, яка дозволить з півдня прикрити Харків.

– Під час поїздки на Донбас ми домовилися, що буде нова система розташування Збройних Сил, у тому числі зодо захисту Харкова з півдня. Буде розміщено кілька бригад, в тому числі у Серверодонецьку, – наголосив Глава держави.

За словами Президента, влада намагатиметься зробити все, щоб бойові дії не розповсюдилися на інші регіони України.

### З ОФІЦІЙНИМ ВІЗИТОМ

## Оновлена армія здатна нас захистити

**На цьому 14 жовтня під час спілкування з працівниками ПАТ “Мотор Січ” у Запоріжжі заявив Президент України – Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Петро Порошенко.**

За його словами, підприємство отримало державне замовлення на виготовлення 10 вертольотів для Збройних Сил України та 3 – для Національної гвардії.

– Все робиться для того, щоб робітники мали роботу, а українська армія була сильною, – наголосив Президент України.

Глава держави зазначив, що Україна має унікальне виробництво, яке здатне забезпечити армію високоточною зброєю.

Президент підкреслив, що сьогодні завдяки роботі підприємств оборонного комплексу відбувається переозброєння і переосна-

щення української армії, що значно підвищить її обороноздатність.

– Не маю сумніву, що оновлена армія здатна нас захистити, – наголосив Петро Порошенко, зазначивши, що ключовим завданням сьогодні є досягнення миру в країні.

– Перед нами стоять величезні виклики, щоб зберегти суверенітет і територіальну цілісність, і надзавдання – захистити простих людей, – сказав він.

Глава держави ознайомився з роботою складального цеху, оглянув зразки продукції підприємства – вертольоти Мі-8.



### АВІАБУДУВАННЯ

## Ан-188 – новий транспортник від ДП “Антонов”

**ДП “Антонов” розробить новий транспортний літак Ан-188. Літак планується створити на базі платформи військово-транспортного літака Ан-70, але на відміну від базової версії замість чотирьох турбовентиляторних двигунів Ан-188 отримає два реактивних двигуна західного виробництва.**

ДП “Антонов” вважає, що унікальний технічний рівень Ан-70 – запорука його високої конкурентоспроможності. Тому й пропонує потенційним замовникам створення на базі Ан-70, як літака-платформи, нового середнього військово-транспортного літака укороченого зльоту і посадки Ан-188, який буде оснащений авіонікою і системами українського та західного виробництва.

За своїм призначенням Ан-188 займає нішу між середнім транспортним літаком С-130J-30 і важким С-17А. Фахівці оцінюють ринок подібних літаків в 600 одиниць до 2020 року. У класі аналогічної розмірності у нього є європейський конкурент – А400М, але Ан-188 буде мати суттєві переваги. Наприклад, при перевезенні 20 т вантажу з короткою довжиною.

### ПЕРСПЕКТИВИ

## JAS-39 “Гріпен” “призвуть” до Повітряних Сил України?



У 2005 році Петро Порошенко, який тоді обіймав посаду Секретаря РНБО, вже аносував домовленість зі Швецією про можливий ліцензійний випуск JAS-39 на Львівському авіа-ремонтному заводі. Були проведені цілком конкретні консультації щодо розміщення складального ліцензійного виробництва в Україні багатofункціонального сучасного бойового літака. Але у зв'язку зі зміною влади в країні даний проект був спочатку заморожений і після скасований через непосильне навантаження для мізерного військового бюджету України.

Тепер вже як Президент країни Петро Порошенко повернувся до ідеї придбання для національних Повітряних Сил шведських винищувачів. Розглядалося два варіанти співпраці у вигляді ліцензійного виробництва і піджетний варіант у вигляді оренди 21 винищувача зі складу ВПС Швеції.

“Гріпен” є основним винищувачем ВПС Швеції, крім того, його експлуатують військові

**Збройні Сили України зараз знаходяться в дуже складному стані і потребують кардинального оновлення. Очевидно, що Україні в найближчому майбутньому належить оновити свій авіапарк. Літак повинен бути максимально багатofункціональним і недорогим. Мати кілька типів літаків для України – недоцільно розкіш. З цієї причини керівництво країни і військового відомства повернулися до ідеї прийняття на озброєння шведського винищувача JAS-39 “Гріпен”.**

льотчики Угорщини і Чехії. Обидві країни “орендували” по 14 “Гріпенів” у шведських Повітряних сил з умовою подальшого викупу машин. JAS-39 також закуповують Таїланд та ПАР.

JAS-39 “Гріпен” в класифікації бойових літальних машин зазначений як багатofункціональний винищувач покоління 4+. Це перехідна ланка від винищувачів 4-го покоління, якими сьогодні озброєні більшість країн, зокрема й Україна, до універсальних ударних винищувачів 5-го покоління, розробки яких ведуть в даний час лише США, Китай і Росія. Для бойової авіації 4-го покоління був характерний “розподіл праці”: так, МіГ-29 є легким фронтовим винищувачем, Су-27 – важким винищувачем-перехоплювачем, Су-25 – штурмовиком, Су-24 – фронтовим бомбардувальником тощо. Експлуатувати, підтримувати в належному стані та оновлювати таке розмаїття – дорого і незручно, тому літаки 5-го покоління, а також покоління 4+ і 4++ проектується як універсальні: вони призначені як для завдання перевага в повітряних боях, так і для підтримки сухопутних сил, бомбардування об'єктів у тилу противника, розвідки тощо. У той же час кількість літаків, які потрібно утримувати, – менша, а запчастини – уніфіковані.

В таких умовах саме Saab JAS 39 “Гріпен” може стати одним з головних претендентів. Оскільки Швеція не входить в НАТО і може розраховувати тільки на себе, вона має досить великий авіапарк, але при цьому Швеція – країна невелика і, відповідно, кошти у неї обмежені. Саме тому при розробці Saab JAS 39 шведські конструктори отримали завдання зробити максимально багатofункціональний літак, який можна експлуатувати з мінімальними витратами. І шведам це вдалося.

Він найдешевший із західних конкурентів (навіть у своїй новітній модифікації NG), зручний і простий в обслуговуванні, має високий ресурс, може діяти з погано підготовлених аеродромів. У східній Європі Чехія та Угорщина вибрали саме “Гріпен” для своїх ВПС. Так, західні винищувачі такого ж класу дещо перевершують “Гріпен” за своїми ТТХ, але вони істотно дорожчі (іноді в 2-3 рази).

Залишається сподіватись, що анонсована днями спільна українсько-шведська співпраця у військовій сфері включатиме і складання бойових літаків для ЗС України, а також підводних човнів, новітніх артсистем та багато іншого, дозволивши вивести обороноздатність нашої держави на рівень кращих світових стандартів.

## Блаженніший Святослав: “Нову українську спільноту не вдасться знищити, навіть російськими гарматами”



**Україна і надалі пограна в великий біль. Попри перемир'я, було вбито понад 50 українських військових і багатьох цивільних громадян. Про це нагадав Блаженніший Святослав Шевчук, котрий бере участь в засіданнях Синоду Єпископів у Ватикані. Він також висловив сум щодо того, що і на міжнародному рівні не вдалося перейти від припинення вогню до миру. “Для нас перемир'я не є самоціллю. Наше прагнення – це мир”, – зазначив в інтерв'ю для Радіо Ватикану глава УГКЦ. Він також нагадав, що люди прагнуть свободи і гідності. І саме це стало основою для революції.**

“Бачимо, що на територіях, які контролюють терористи, з'явилися концентраційні табори і братські могили, – розповів Блаженніший Святослав. – Оголошуються списки осіб, призначених до знищення. Таку жорстокість не можна толерувати ні в Україні, ні на рівні міжнародної думки. Існує велике прагнення до свободи. Маємо надію, що цей голос українського народу буде почутий. Ми маємо надію, хоча зараз час смутку і морального змагання за свободу і незалежність.

Ми маємо надію, бо є християнами. Ця нова Україна, що народжується в болях, поєднує в самому понятті народу українців, росіян, євреїв, поляків, угорців. Усіх, хто живе в Україні: католиків, православних, мусульман, протестантів, євреїв. Народжується новий політичний народ. І це сповнює нас великою надією. Бо з одного боку, пострадянська Україна вже не існує, а з другого боку, цю нову народну спільноту вже не вдасться знищити, навіть російськими гарматами”.

### ОГОЛОШЕННЯ

#### Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

оголошує конкурс на заміщення вакантної посади державного службовця спеціаліста 1 категорії відділу організації зв'язку військової частини А0306.

#### Вимоги до кандидатів:

наявність громадянства України; знання чинного законодавства з питань державної служби, основ державного управління та права, правил ділового етикету, правил та норм охорони праці та протипожежного захисту, порядку підготовки проектів нормативних документів, інструкції з діловодства; володіння державною мовою, знання основних принципів роботи комп'ютера, відповідних програмних засобів та володіння ними у режимі користувача;

повна вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр”, “спеціаліст”; стаж за фахом на державній службі на посаді спеціаліста 2 категорії не менше 3 років, або в інших сферах управління не менше 5 років.

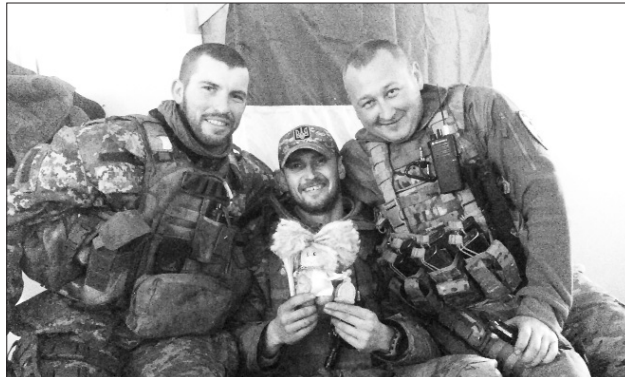
Документи приймаються за адресою: 21007 м. Вінниця вул. Червоноармійська, 105, військова частина А0287.

Довідки за телефоном: (0432)-596-910.

# Легендарні донецькі “Кіборги” обмінялись подарунками із Президентом



**“А і справді, президент стає все ближче і ближче до народу. А і справді, один за всіх і всі за одного”. Такими враженнями ділились героїчні захисники донецького аеропорту, яких прозвали “Кіборгами”, після обміну подарунками із Петром Порошенком. Зворушливу доставку товару кілька днів тому організував волонтер Юрій Бірюков (“Фенікс”).**



Президент передав чоловікам прилади нічного бачення. Вдячні силовики, у свою чергу, зробили подарунок у відповідь і передали президенту іграшку-домового, яку назвали Кузьміншна за схожість із домовичком Кузею. Пам'ятний сувенір оселився у кабінеті президента. Петро Порошенко прокоментував, що прийняв іграшку як естафету життя і побажав бійцям повертатись додому живими.

- Тижнів зо два тому президент слухав мій звіт і моє бачення про стан справ у донецькому аеропорту, - розповідає Юрій Бірюков. - Ставив питання, питав про потреби. Так, я сказав про “нічники” (прилади нічного бачення, - ред.) та “тепловики” (тепловізори, - ред.). Про продукти і теплі речі. Ну, доповів і забув ніби.

У п'ятницю, 10 жовтня, Бірюков летів у

гелікоптері Мі-8 до Краматорська, як йому зателефонував Порошенко та сказав забрати пакунок у помічників. “Там прилади нічного бачення купили на моє прохання. Тепловізорів чомусь не знайшли... Передай їх до аеропорту, самі якось розподіліть там”, - цитує президента його радник.

- Кіборги спочатку не повірили, що це безпосередньо від президента, але потім порадилися і передали сувенір у відповідь - Кузьміншну, іграшку, яка подібна на домовичка Кузі.

Наступного дня подарунок від “Кіборгів”

уже був доставлений із аеропорту Донецька до вулиці Банкової у Києві. А оскільки у волонтерів прийнято робити фотозвіти про доставку, і передача Кузі президенту була сфотографована.

Для самих Кіборгів ця історія стала не просто передачею подарунків. Вони зрозуміли, що вони - не одні, що з ними вся країна.

- Виявляється, все так просто, - коментує один із бійців із позивним “Маршал”. - Ми - прості хлопці із різних міст і сіл України просто, виконуємо поставлені завдання.

І ось, як виходить, що між нами, Феніксом і президентом є хоч маленька, але така міцна нитка довіри. І дуже хотілося б, щоб усі люди країни могли б так просто іти на контакт із президентом. Просто прогулюючись по вулиці, зустрічали верховного головнокомандувача і тиснули руки. А найголовніше, довіряли один одному. Впевнений, все вийде, хоч і не одразу. Раніше я казав, що цеглина вже покладена, а зараз бачу, що зріє фундамент. Відлік нової історії вже розпочався.

**Анастасія Олехнович. “Крила України”.**

## НА ОЗБРОЄННЯ

### Військові випробовують нові зразки стрілецької зброї



**Фахівці Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України, що в Чернігові, провели низку випробувань з метою визначити можливості транспортування та десантування новітніх зразків стрілецької зброї парашутним способом.**

Під час стрибків на військовому аеродромі спеціалісти перевірили сучасні способи розміщення та кріплення нових зразків стрілецької зброї до парашутиста-десантника, можливості виконання ним стрибків різної складності зі зброєю на вітчизняних парашутних системах ДПС, “Статус-СН” та “Барс-С”, як зі стабілізацією вільного падіння, так і без неї.

Результати даної роботи дозволяють урізноманітнити способи та форми застосування високомобільних десантних підрозділів Збройних Сил України та прийняти на озброєння новітню стрілецьку зброю.

**Вадим Мисник. м.Чернігів.**



## ГОТУЙ САНИ ВЛІТКУ

### Більше року без води! Наші військові таки “кіборги”

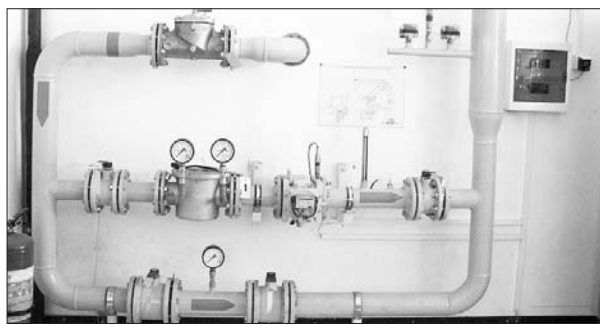
**Усі проблеми вітчизняного війська нині - на передовій інформаційного простору України та світу. Серйозні державні вливання коштів, світова спільнота і, звичайно, волонтери допомагають армії вставати з колін. На жаль, це відбувається на тлі воєнної агресії сусідньої держави і не було зроблено своєчасно, у мирний час.**

Саме тому нині набирає обертів робота тилових частин. А вже для нашої держави прогнозують складну зиму. Складну у сенсі постачання енергоносіїв для забезпечення населення теплом. У такій ситуації про обігрів військових містечок мають подбати гарнізонні КЕВ, на яких, власне, й покладено це непросте завдання.

Протягом останніх місяців КЕВ міста Вінниця працює у посиленому режимі. Цього року, коли на Сході держави - бойові дії, вперше за останні кілька років вдалося більш-менш розрахуватися з боргами перед комунальними службами. Ситуація зрештою залишається такою, як і була, - не своєчасність проплат через державне казначейство і, відповідно, розрахунків з комунальниками. Тут доводиться діяти за доброю старою схемою - у ручному режимі домовлятися з місцевими владою та комунальниками про надання послуг у борг. На щастя, у Вінниці можновладці з розумінням ставляться до цієї ситуації, особливо тепер.

Окрім сплати за газ, воду, тепло та електроенергію, КЕВ має чимало проблем з усім іншим комунальним господарством військових частин, яке настільки давнє, що не завжди вдається його полагодити, а відтак, - потребує заміни.

- У штаті вінницької КЕВ працює кількасот кваліфікованих працівників, - розповідає її начальник Василь Касьян. - Але і частин дуже багато. Завдяки нашому колективу проблеми комунального характеру потроху вирішуються, було б фінансування. Наші управлінці, електрики, слюсарі, столя-



рі, зварювальники, фахівці теплового господарства та інші фахівці у такий скрутний для держави час готові працювати понаднормово задля досягнення успіху.

А успіх цей вже простежується в частинах гарнізону. Скажімо, у військовому містечку поблизу Тульчина тривалий час не було води. Соромно було бачити, як її щодня військові носять у “баклажках” для забезпечення своєї життєдіяльності. Річ у тім, що частина, яка, до речі, виконує важливі функції з протиповітряної оборони, отримувала воду із свердловини, а в один прекрасний день її не стало. Треба було закупляти глибинну помпу й проводити роботи з відновлення функціонування артезіанської свердловини з її прочисткою та встановлення щита управління.

- Частина не забезпечувалась водою більше року! - розповідає її командир майор Микола Данилюк. - Тепер, завдяки зусиллям КЕВ, знайшли підрядну організацію, яка, за порівняно невеликі гроші, провела цю роботу. Як виживали? За рахунок “власної методичної майстерності”, - витончено жартує офіцер. - Носили хто в чому міг, використовували особистий транспорт, по-різному. Лише після такого тривалого “зневоднення” особовий склад частини по-справжньому зрозумів, що вода - це життя.

Подібні роботи з відновлення постачання води із свердловин було проведено і в інших частинах гарнізону. Так, у військовій частині зв'язку, чий підрозділ дислокується поблизу Вінниці, було проведено ряд робіт з ре-

монту та відновлення застарілого обладнання.

- Нам повністю замінили електричну проводку у двох котельних, водонапірній станції, каналізаційній помповій станції, також замінили дві помпи у водонапірній та котельні, - розповідає командир частини полковник Дмитро За-

дворнов. - Тепер станції працюють у штатному режимі.

Також неподалік Вінниці, в частині протиповітряної оборони, було придбано резервну помпу для артезіанської свердловини, а у котельні встановлено циркуляційну помпу замість аварійної.

Безумовно, проблем комунального характеру у гарнізоні безліч. Це проблеми казарм, гуртожитків, місць несення служби та інші. Однак першочерговими для виконання є саме проблеми із забезпеченням теплом та водопостачанням, без чого не може нормально функціонувати військова частина. Хоча, можна перейняти досвід особового складу тульчинської військової частини!..

Начальник КЕВ м.Вінниця Василь Касьян розповів, що його установа нині вивчає досвід нових альтернативних джерел забезпечення теплом узимку. Як відомо, із газом в Україні можуть бути проблеми, тож гаяти часу не можна.

- Використовуючи проведені у військових частинах теплові мережі, можна встановити модульні котли на твердому паливі (дерев'яні пелети тощо), які нам пропонують уже декілька підприємств, - розповідає Василь Касьян. - Економія очевидна: від 25 до 40 відсотків, і про екологію заодно подбаємо. Зараз ми проводимо усі розрахунки, економічне обґрунтування. Із цими паперами поїду в Київ, будемо вирішувати. На мою думку, це хороша і, головне, своєчасна альтернатива.

**Юрій Ігнат. “Крила України”.**

## РИЗИКОВАНА МІСІЯ

# Як беззбройний десантник із території ворога поранених і загиблих вивозив

**На лінії вогню усі живуть із девізом “Україна понад усе”, усі готові ризикувати, терпіти, мерзнути, не спати ночами. Тут простіше відрізати головне від другорядного, простіше відмовитись від побутових речей і радіти дрібницям.... Підполковник Микола Гордіснко перебуває у зоні АТО вже більше 90 днів. Чоловік розповідає, що найскладніше було усвідомити те, що усі події є реальними. Що це не навчання, не тренування і не кадри з фільму. А справжня – війна. Навряд чи Микола колись зможе викреслити із пам'яті, як потрапляв під обстріли, як мимо пролітали уламки мін, як дихав танковими вихлопами і ледь не щодня грав з долею.**

## Куди війна прийшла у найбільш болісному вигляді...

Десантнику, що наразі проходить службу в відділі територіальної оборони, довелося побувати там, куди війна прийшла у найбільш болісному вигляді – десятками 200-х і 300-х... І якщо додати, що поранені і загиблі знаходяться на території, яку контролює ворог, а у тебе немає при собі зброї, місія здається вкрай ризикованою.

– На фронті – усе чітко. Треба робити – робиш. Боїшся – твої проблеми. Хоча боягузів тут немає. От і того разу, як завжди раптово, надійшла команда забрати 200-х і поранених з району Старобешево. А цю територію поки що займає ворог. Так трапилось, що довелося забирати ще і полонених. Такого завдання у нас не було. Та коли йдеться про благородну справу, роздумувати не доводиться.

можуть взяти у полон? Що цікаво – ні. Емоції на той момент повністю “відключились”. На позиціях стояла російська техніка. По території нас супроводжували сепаратисти. Здивувало, що у наших ворогів між собою погано налагоджені контакти. Коли ми підїхали – зустріли російського офіцера, представились один одному. Він запитав, хто разом зі мною. А коли сепаратист відповів: “Армія ДНР”, російський офіцер сказав, що таких не знає, і хай той покине територію.

Десантник розповідає, що вдалось навіть перекинутись словами із офіцерами ворожої армії. Найбільше здивувало запитання, чи довго вони ще будуть тут знаходитись і коли все закінчиться.

– Відповів їм коротко: “Ми ж вас сюди не запрошували”. Розпитували, що тут взагалі від-

ли дуже гарячими і запеклими як із нашого боку, так і з їхнього. Дивитись на тіла зовсім молодих хлопців було непросто. До того ж, більшість з них були у такому стані, що навряд чи когось із хлопців вдалось ідентифікувати, принаймні за зовнішніми ознаками. Дуже багато було обгорілих тіл. Росіяни супроводжували нас по усьому маршруту.

Довго затягнулась ця процедура – десь до двох ночі. А “зелений” коридор чоловікам надали лише до 20 години вечора. Аби не загинути, а в першу чергу, аби успішно вивести поранених і полонених, довелося ночувати в тилу ворога.

– Попросили, щоб наша колона переночувала у них на блокпосту. Спускатись із Старобешево було небезпечно, бо ця терито-



Він підтвердив, що це вони зробили. Комбат каже, що захищався. Він розповів, що одного вечора надійшла інформація, що іде колона танків, які будуть рвати вас на шматки. Почали готуватись до бою, підняв своїх по тривозі, зайняли оборону. Російський офіцер каже, що не пам'ятає, хто перший почав стріляти. З його слів, перша колона українських військових пішла трохи нижче російських позицій. Почався бій. Підбили їх танк і БМД, знищили кулеметну точку, після чого почалась справжня різня. Каже: “Думав, що не залишимося живими після такого пекла...”. Далі командування ворогів наказало знищити всю колону. Друга команда була ще страшнішою – добити усіх поранених і полонених, які залишилися.

Коли українські бійці з'явилися в Іловайську, в місті почався галас. Стало зрозуміло, що довго тут знаходитись не можна.

– Вбитих забрати не вдалось. Місцеве населення усіх їх позакопувало. Люди показували, де є захоронення, а я запам'ятовував ці місця і відмічав їх на карті. Можу сказати, що безіменні могили із номерами виглядають моторошно. Потім я ці місця показував людям, що після нас поїхали за тілами героїв.

## Коли водії стають медиками...

Загалом у тилу ворога сміливий десантник пробув дві доби. Микола розповідає, що тепер у його мобільному телефоні є чимало номерів тих, хто знаходиться по той бік фронту. Каже, задумувався навіть про зміну номера. І хоч пережити Миколі вдалось чимало, героєм себе десантник аж ніяк не вважає. Каже, що на передовій стільки героїчних історій можуть розповісти, що вистачить не на один десяток фільмів. Та й судити про те, що таке війна, по-справжньому можуть лише загиблі: тільки вони пізнали все до кінця.

– Коли вивозили поранених, лікарів з нами не було. Роль лікарів виконували водії, що вміли надавати першу медичну допомогу. А оскільки травми були різними, деякі досить серйозними, їхати довелося швидко. До того ж поранені і полонені були морально пригніченими, деморалізованими. Взагалі на війні немає людей конкретних професій, тут – усі універсали.

## Коли настане день... Закінчиться війна...

Микола ділиться, що йому страшенно хочеться додому, та бути тут – обов'язок кожного українського чоловіка. Зараз десантник думає лише про те, аби вся Україна дихала безпечним повітрям, а війна залишилась лише у спогадах.

– Війна – це страшно, та вона відкрила нам багато справжніх людей. За це їй можна навіть подякувати. Та, чесно зізнаюсь, я б не проти отримати хоч невелику відпустку. Хочеться обійняти дружину і двох синів. Та попри втому, я буду стояти і триматись до кінця за кожен сантиметр рідної землі. Іншого варіанту у нас немає.

Анастасія Олехнович.  
“Крила України”.



## “Чи думав я, що мене у будь-який момент можуть взяти у полон? Що цікаво – ні”

Микола розповідає, що перше, що вразило на “іншому боці барикад”, – російські війська. Так, чоловік чув у ЗМІ, від колег, усвідомлював, що на нашій землі воюють росіяни. Але, щоб так зухвало у російській формі стояти на позиціях? Така поведінка стала несподіванкою.

– Ми були без зброї, це була одна із умов противника, за якої вони погодилися пустити нас на контрольовану ними територію. За це нам пообіцяли “зелений” коридор. Чи думав я, що мене у будь-який момент

бувається, бо вони сюди прийшли і толком не розуміють для чого. Потім ще не раз мені довелося розмовляти із росіянами. Можу сказати, що запитання завжди були однаковими.

## Ночувати довелося на позиції ворога

Заздалегідь визначений маршрут терористам не сподобався, вони запропонували свій. Загиблих героїв команда збирала по колишніх українських блокпостах. Загалом, під час першої поїздки у ворожий табір вдалось вивести більше 150 полонених, 43 поранених і 12 вбитих.

– Побачили багато потрощеної техніки. Було видно, що бої бу-

рія контролювалась не нашими військовими. Нас могли там в полон взяти чи розстріляти. Нагадаю, що наша група була без зброї. Вони – погодилися і навіть приставили до нас охорону.

## Буду зі зброєю – тоді і поговоримо. На рівних!

Десантник пояснює, що незабаром знову довелося ночувати на позиціях ворога. І знову ж таки наші бійці були без зброї. І навіть розмови схожі: “Що у нас відбувається? Скільки триватиме?”

– Вони, росіяни, отримали завдання зайти на українську територію. Уявлення ворога про те, що в нас відбувається, – надзвичайно викривлене. Дуже

велика різниця між тим, якою їх “годували” інформацією, і тим, що у нас вони побачили насправді. Кажуть: “Ми сюди прийшли вбивати фашистів і націоналістів. Ви жінок гвалтуєте, машини відбираєте, дітей вбиваєте...”. Ми в один голос доносили до них реальний стан речей. Після цього один із російських офіцерів сказав, що він тут більше не потрібен. Грубо кажучи, нормальні хлопці там є, хоча зараз вони – наш ворог.

Бували і конфліктні ситуації. Поставив мені один сержант запитання: “Чого носиш тильник? Він же москальський!” Кажу: “На ньому не написано, що він москальський. У мене така форма одягу, тому і ношу”.

Чоловік додає, що ворожа техніка, яку йому довелося побачити, відрізняється від нашої у кращу сторону. Їх нова “броня” у порівнянні із нашим застарілим, що залишились із радянських часів зразками, – небо і земля.

– Коли їдеш на завдання – не страшно, страшно – коли повертаєшся назад. Одного разу поверталися із території ворога і потрапили під обстріл. Зброї при собі не було. Ми зупинились. Я дав команду усім бути спокійними, із авто не вибгати. Але, який тут може бути спокій? До мене підбіг ДНР-івець, побачив українські нашивки і каже: “Вилазь!”. Я йому відповів, що їду під білим прапором, без зброї. Він у свою чергу каже: “Сьогодні без зброї – значить завтра будеш зі зброєю”. А я йому: “Коли буду зі зброєю – тоді і поговоримо. На рівних!”. Після цього нас відпустили і ми спокійно поїхали далі.

## В Іловайську – повний хаос, розруха і російські казаки...

Побував Микола і в Іловайську. Перше враження – це не Україна, це якийсь страшний сон чи кіно... Купа найманців із кулеметами, повна розруха, безліч побитої, спальної техніки, російські казаки, кадри-ривці...

– Вдалось поговорити і з командиром батальйону ворога. Багато техніки побитої стояло.

# СІМІС: на передовій війни за свідомість

**Антитерористична операція на сході України, котра згодом переросла у повномасштабну війну спочатку з сепаратистами різних мастей, а згодом – з регулярними підрозділами російської армії, виявила численні проблеми організації та підготовки українських військ. Проте слід відзначити, що значна кількість виявлених недоліків вирішується безпосередньо в ході ведення бойових дій. Наша армія стає сильнішою, успішно вирішує різноманітні, часом не очікувані завдання.**

Проблема взаємовідносин військовослужбовців ЗС України та цивільного населення в зоні ведення бойових дій, тим більше – на території рідної держави, ще до недавніх пір органами військового управління не розглядалася взагалі. Значний досвід у цьому напрямку був отриманий при виконанні завдань під час миротворчих операцій спочатку в Косові, на території колишньої Югославії, а згодом в Іраку. Там військовослужбовцям Збройних Сил України довелося в період виконання бойових завдань організувати взаємодію з населенням території, на якій дислокуються підрозділи, органами місцевого самоврядування і державної влади. На підставі досвіду провідних держав світу були сформовані і успішно діяли групи цивільно-військового співробітництва (СІМІС). Результати роботи офіцерів груп показали, що завдяки цілеспрямованій роботі з цивільними вдалося значно спростити умови виконання бойових завдань, зменшити кількість конфліктних ситуацій між військовослужбовцями та жителями тих місцевостей, на яких вони виконували поставлені завдання. В окремих випадках саме завдяки цьому завданню вдавалося виконувати без застосування сили.

Початок конфронтації на сході нашої держави ознаменувався активною протидією місцевого населення будь-яким діям військових підрозділів. Зокрема, численні пікети жителів сіл та міст Донбасу стояли на заваді передислокації та розміщення військових підрозділів, чинили активний спротив розвантаженню військової техніки, облаштуванню бойових позицій. Зокрема, всі засоби масової інформації облетіли кадри, на яких місцеві жителі зупинили колону БМД і забрали кілька бойових машин, що згодом надійшли на озброєння терористичних підрозділів. Поступово в Генеральному штабі ЗС України виникло розуміння необхідності у створенні групи фахівців цивільно-військового співробітництва, яка буде цілеспрямовано займатися налагодженням взаємодії з цивільним населенням територій, де перебувають українські військові підрозділи, органами місцевого самоврядування. Завдання було покладено на заступника начальника відділу Головного управління військового співробітництва та миротворчих операцій Генерального штабу ЗС України полковника Олексія Ноздрачова. Під час виконання миротворчих завдань в Іраку він брав активну участь у заходах багатонаціональних сил із встановлення добросусідських

відносин із місцевим населенням. – Сліпо копіювати досвід зарубіжних країн, – зазначає він, – ми не могли. Перш за все, тому, що подібні структури у складі миротворчих підрозділів діють на територіях конфліктів, де миротворці виступають "третьою силою". В нашому випадку Збройні Сили



України виконують завдання на рідній землі. Є й інші особливості, а тому робота наших підрозділів



дещо відрізняється від традиційних завдань груп СІМІС, як їх прийнято визначати в збройних силах інших держав.

Перший підрозділ цивільно-військового співробітництва ЗС України у зоні АТО у складі двох груп приступив до роботи 10 червня 2014 року. Для нього було визначено три завдання: організація взаємодії між цивільним сектором, правоохоронними структурами та підрозділами ЗС України, допомога цивільному населенню та сприяння командирам підрозді-



лів ЗС України у виконанні визначених завдань.

Слід відзначити, що пілотний проект, а таким він є і нині, постійно зазнає удосконалень. Кожний раз під час курсу підготовки, до якого залучаються всі заплановані до ротації офіцери, проходить уточнення завдань, проводиться аналіз форм і методів роботи, з'являються нові напрямки діяльності. В ході чергової ротації теорія перевіряється на практиці.

З набуттям досвіду, склад і структура групи цивільно-військового співробітництва змінювалися. На сьогодні проведено 5 ротацій, в ході яких у складі групи працювали близько 100 офіцерів (дехто перебував у складі групи кілька ротацій).

Згодом до роботи у складі групи СІМІС стали залучати



– Свого часу я зрозумів, – говорить він, – що бачення одних і тих самих проблем, методів і

Роботу в СІМІС він розпочав у липні і з тих пір систематично долучається до виконання завдань групи, широко використовуючи свої можливості та залучаючи друзів і партнерів.

Вже сьогодні можна говорити про певні результати діяльності груп цивільно-військового співробітництва. У місцевостях, які сьогодні входять у зону відповідальності груп, десятиліттями не дислокувалися військові підрозділи. Прибуття військовослужбовців Збройних Сил України, а особливо інших військових формувань, викликало значну напругу у взаємовідносинах між місцевим населенням та військовими. Конфліктні ситуації не додавали авторитету українській армії, тим більше, що населення регіону не розрізняло приналежність підрозділів, і увесь негатив, як правило, асоціювався із ЗС України. Роз'яснювальна робота з авторитетними місцевими активістами, представниками органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів з часом почала давати свої результати. Цьому сприяло й регулярне оприлюднення інформації про позитивні факти діяльності військових: надання допомоги дитячим будинкам, школам, дитсадкам,

шляхів їх вирішення у військових і цивільних громадян нашої держави за окремими аспектами кардинально відрізняється. Цивільно-військове співробітництво передбачає роботу фахівців із різноманітними талантами та алгоритмами прийняття рішень. Тому я вирішив, що моя допомога в цій роботі не буде зайвою, адже я маю значний досвід роботи в українському бізнесі, широкий спектр можливостей.

не тільки досвідчених військовослужбовців, а й цивільних фахівців, які добровільно погодилися працювати у сфері налагодження діалогу між армією та населенням Донбасу.

Дмитро Муравський – успішний бізнесмен. Він і раніше співпрацював із Збройними Силами України у проектах, що передбачали участь громадських організацій. Зокрема, це організація візиту британського Клубу любителів старовинної авіації "AirSquadron".



# Громадян України



усім, хто їй потребує у районах дислокації підрозділів. Достатньо відмітити, що в секторі, де діє підрозділ СІМІС, за 5 місяців роздано цивільному населенню більше 100 тонн гуманітарних вантажів. На

востей, впливати на їх рішення. З часом коло завдань розширилося. До початку вересня СІМІС зарекомендував себе як підрозділ, що налагодив активну роботу з волонтерськими органі-

ментами чи особливими прикметами: мітками на тілі, браслетами, підвісками та іншими особистими речами і підтверджені результатами генетичної експертизи.

– Робота підрозділу дала свої позитивні результати, – зазначає полковник Олексій Ноздрочов. – Командування сектору не тільки покладається на нашу інформацію, але й доручає підрозділу все більш відповідальні завдання. Оцінена робота СІМІС і командуванням сил АТО, керівництвом Генерального штабу ЗС України. Найближчим часом представництво групи буде встановлено в штабі АТО, групи будуть розгорнуті не в одному, як то було в ході проведення пілотного проекту, а поступово в усіх секторах. Я відчуваю, що навіть деякий час після встановлення миру на Донбасі робота наших груп буде необхідною, тільки пріоритетними стануть інші напрямки зосередження зусиль.

Щодня від штабу в різні кінці Донеччини виїждять мікроавтобуси СІМІС. Нехай це не бойові підрозділи, нехай їх мало, проте за-



сьогодні можна констатувати значне зменшення напруги у взаємовідносинах між військовослужбовцями та місцевими жителями.

З початком АТО підрозділи Збройних Сил України почали отримувати значну кількість допомоги від волонтерів. Це були і продукти харчування, і одяг, і необхідне обладнання. Проте допомогу отримували далеко не всі, і нерідко виникали ситуації, коли в одному підрозділі були лишки, а в іншому – нестача. До того ж, волонтери, як правило, прибували до тилкових пунктів України, підрозділів, розташованих поза зоною бойових дій. Регулярне спілкування офіцерів СІМІС з волонтерами дозволило, перш за все, скоординувати волонтерський рух у зоні відповідальності. Тепер допомогти стали отримувати рівномірно всі підрозділи. До того ж, вона почала доходити до передових блокпостів, котрі час від часу перебувають під обстрілами. Передовим підрозділам доставлені десятки оптичних приладів і приладів нічного бачення, радіостанцій, сотні комплектів обмундирування, тисячі – білизни та засобів особистої гігієни.

У склад СІМІС залучаються, як правило, старші офіцери та цивільні фахівці, які мають значний досвід роботи. Це дозволяє, постійно перебуваючи на передових позиціях та в районах дислокації підрозділів, фахово вивчати стан справ у бойових підрозділах, доповідати про недоліки відповідним керівникам та, по мірі можли-

заціями, і саме цьому підрозділу було поставлено завдання щодо координації роботи волонтерів у пошуку загиблих українських воїнів на територіях, окупованих сепаратистами. Міжнародна Асоціація дослідників фортифікації “Цитадель”, Всеукраїнська громадська організація “Союз Народна пам’ять”, інші громадські організації з оголошенням перемир’я виступили з ініціативою розпочати пошукові роботи в місцях недавніх боїв. Групи цивільно-військового співробітництва забезпечують волонтерів необхідним, зокрема надають інформацію щодо можливих місць загибелі військовослужбовців ЗС країни та інших військових формувань. В даний час офіцери групи координують роботу різних волонтерських організацій, задіяних у проекті. Так, спеціальним одягом та засобами захисту пошуковців забезпечили волонтери громадської організації “Підтримай армію України”, Збройні Сили України також надають необхідні матеріальні засоби.

Офіцери координаційної групи беруть “караван” волонтерів під свою охорону на території, контрольованій українськими військами, адже і тут можливі напади диверсійно-розвідувальних груп.

На сьогодні знайдено близько 130 останків українських воїнів. Частина тіл попередньо ідентифікована. У більшості випадків особи загиблих встановлені за доку-



вдання ці групи виконують не менш важливі, ніж бойові роти, блокпости та пункти управління.

**Віктор Гедз. “Крила України”.**  
Фото автора та Олександра Олехновича.

## Теплозахист для захисників

ПІДГОТОВКА ДО ЗИМИ

**Українським воїнам, які тримають оборону Маріуполя і його околиць, рішенням місцевих органів самоврядування передано перші тридцять пересувних блочних помешкань.**

За основу металевих конструкцій взяли звичайний 20-тонний контейнер, який було утеплено, встановлено в ньому 14 ліжок та піч опалення. Передбачено у такому пересувному будиночку й вентиляцію. Помешкання встановлюється на глибину 3 метри і зверху накривається залізобетонними плитами. Таким чином, наші бійці у вільний від несення служби час знаходяться у теплому приміщенні, добре захищеному від артилерійських обстрілів.

Під час встановлення пересувних блочних помешкань у двох польових таборах військовослужбовців був присутній Маріупольський міський голова Юрій Хотлубей.

– Донецька обласна державна адміністрація та міська влада Маріуполя постій-



но турбуються про своїх захисників. Так, під час чергового діалогу з військовим керівництвом сектору “М”, й вирішили подбати про українських воїнів у холодну пору року. Протягом наступних декількох днів ми підготуємо ще близько 60 металевих будиночків. Всього ж їх буде понад 100. Для виконання цього завдання маріупольці готові працювати цілодобово, – розповів Юрій Хотлубей.

За словами військового керівництва, пересувними блочними помешканнями в першу чергу забезпечуватимуться підрозділи, які залучаються до виконання бойових завдань чи несуть службу на блокпостах.

Зручність та теплостійкість подарунків від маріупольців вже високо оцінили військовослужбовці Збройних Сил України, які першими заселилися до тимчасових помешкань.

– На новому місці ми встановили державний прапор і символіку роду військ. Невеличка піч швидко нагрівається і в короткий час наповнює усе приміщення теплом. У такому дивобункері почуваш себе посправжньому захищеним. Дуже приємно, що є така турбота з боку маріупольців, – зазначив командир зведеного підрозділу підполковник Володимир Баранюк.

Окрім того, заступник Маріупольського міського голови Михайло Богатиренко вручив військовослужбовцям ключі від 10 санітарних автомобілів.

– Ми безмежно вдячні нашим захисникам за мужність і самовідданість при виконанні бойових завдань. Зазначу, що наша допомога буде постійною і зараз ми вже думаємо про забезпечення воїнів зимовими речами, – Михайло Богатиренко.



За словами командування сектору “М”, усі санітарні автомобілі направлено до польових медпунктів. Сім із них отримали військовослужбовці Збройних Сил України та три – бійці Національної гвардії.

**Дмитро Горбунов. м.Маріуполь.**

# IT-волонтери: “Сучасним технологіям

**У мирному житті вони були програмістами – розробляли програми, створювали комп'ютерні ігри, працювали над симуляторами... Зараз вони – IT-волонтери. Їх небагато, та вони створюють такі “ноу-хау”, на які у академіків і професорів, мабуть, пішли б роки і мільйони бюджетних коштів. Мабуть... Адже ніхто до цього часу такого продукту для української армії не робив. Хлопці працюють вдень і вночі, пишуть коди, придумують і втілюють у життя вкрай важливі для нашого війська новинки, роблять усе, аби скоротити технологічне відставання від противника, аби українська армія стала сучаснішою.**

## Із кілобайтом коду – до перемоги

Серед розгара діяльності несприятливого складського приміщення творяться справжні дива. Волонтери розповідають, що українська армія тільки починає добирати смаку в сучасних IT-технологіях. Юрій Добронравін, один із IT-волонтерів, що у мирний час розробляв авіаційні симулятори, ділиться, що залишив роботу і вирішив працювати на перемогу, коли брата забрали в армію.

– Хотів воювати пліч-о-пліч з братом, але у військкоматі отримав відмову, – розповідає Юрій. – Саме тоді вирішив по-

кинути роботу і працювати на перемогу в тилу. Якщо чесно, я іноді просто прозріваю від того, наскільки широкодоступні програми є недоступними нашим військовим і наскільки вони при цьому їм потрібні.

## Ефективно і творчо

Постійних IT-волонтерів в організації “Армія SOS” – десяток. Звісно, усього розповідати не можна, аби не видати військової таємниці. Та роботи у хлопців – непочатий край. Вони активно співпрацюють на передовій із авіаторами, артилеристами, зв'язківцями, штабістами.



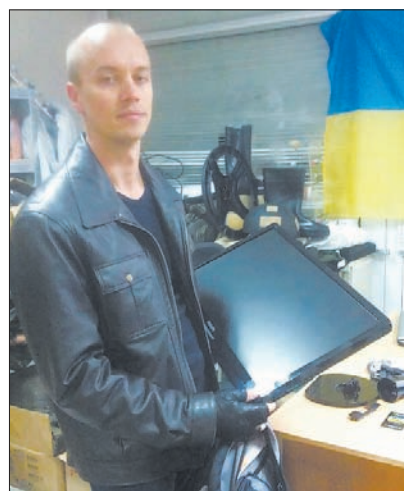
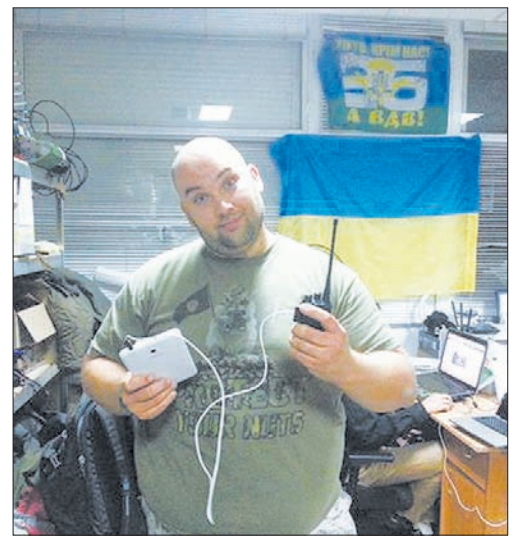
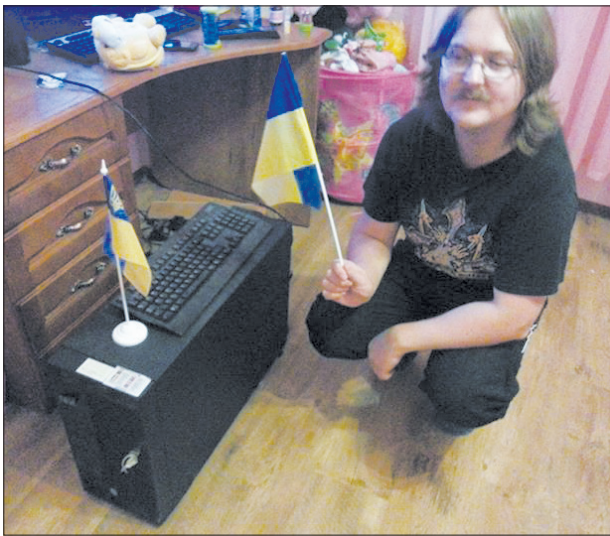
– Вже кілька місяців ми не збавляємо темпи, не дивлячись на перемир'я і домовленості чиновників, – ділиться Юрій. – Працюємо у кількох напрямках. По-перше, авіація. Незабаром представимо один цікавий проєкт, зараз він у розробці, і обов'язково розповімо про нього

детальніше. Можу сказати, що проєкт – досить амбіційний, бойові льотчики будуть задоволені. Також передали авіаційним бригадам класи передпольотної підготовки.

Артилеристам волонтери допомагають автоматизувати процес управління стрільбою, у зв'язків-

ців теж чимало роботи, яку з допомогою техніки можна виконати швидше і краще.

– Окрема тема – рішення для штабів. Сучасний військовий штаб – це потужний інформаційний проєкт. Допомагаємо організувати захист інформації, організувати її обмін, збереження...



## ЮВІЛЕЇ

## Координати перемоги

**Харківська військово-картографічна частина – один із основних підрозділів топографічної служби Збройних Сил України, що здійснює складання, підготовку до видання топографічних, спеціальних карт, інших картографічних документів та забезпечення ними військових формувань України.**

Нещодавно колектив цієї частини відзначив 80-річчя – її історія бере свій початок з 1934 року. Всі ці роки особовий склад частини сумлінно і якісно виконував поставлені завдання щодо забезпечення військ достовірними та точними картографічними матеріалами.

З 1999 року військова частина почала поступовий перехід на сучасні комп'ютерні технології та з 2012 року повністю перейшла на цифрове виготовлення топографічних, спеціальних карт та фотодокументів.

З початку проведення антитерористичної операції близько 40% особового складу частини побували у відрядженнях у зоні ведення бойових дій, пройшли 3 ротації. Основним завданням групи топогеодезичного забезпечення військово-картографічної частини при штабі АТО було забезпечення картографічною продукцією військових частин та підрозділів Збройних Сил, Служби безпеки України, Національної гвардії та інших військових формувань, задіяних у проведенні антитерористичної операції на терито-



рії Донецької та Луганської областей. Офіцери виконували терміновий друк спеціальних карт, план-схем міст та селищ з визначенням оперативної обстановки, які навіть урахували новостворені блокпости та інші споруди військового призначення. За весь час проведення АТО групою видано для потреб військових близько 60 тисяч примірників різноманітних карт, схем та фотодокументів. Також військові картографи виконували завдання з контролю точності прив'язки позицій артилерії і безпілотної авіації з метою підвищення



# на війні є де розвернутись”

Частина наших проектів ще в роботі, частина – вже “воює”.

## “Ні!” логарифмічним лінійкам

В це важко навіть повірити, але наша армія вступила в цю війну, коли артилеристи розраховували дані переважно логарифмічними лінійками. Тобто управління вогнем здійснювалося на рівні Другої світової війни! IT-волонтери розробили забезпечення, яке допомагає влучніше і швидше стріляти артилерії. Так званий

## Програмне забезпечення сучасного бою

Волонтери зізнаються, їх телефони не замовкають ні на хвилину. Дуже багато дзвінків надходить із зони АТО зі словами вдячності. Але, на жаль, розробки, які є життєво важливими на передовій, лишаються поза увагою влади.

– Ми відправили на фронт кілька сотень планшетів з топографічним софтом. Перша партія була відправлена під Ілло-

ти помилок.

Нещодавно один із айтішників-волонтерів запропонував, а головне – сам реалізував власну концепцію кодового зв'язку артилерії. Професійні рішення такого плану коштують багато тисяч доларів, але, якщо підійти до питання творчо, можна зробити в десятки разів дешевше. А значить, поступово армія знайомиться із гаджетами і розрахунками 21-го століття.

– Захищений зв'язок є запорукою секретності в плануванні і реалізації операцій. Ворог із його мережею шпигунів і прослушкою не дає нам можливості розслабитись.

## Ні в кого обладнання на балконі не завалює?

IT-волонтери просять українців



ся взагалі унікальний випадок.

– Сиділи ми одного разу із військовими зв'язківцями і думали: “От, якби був у нас потуж-

ньому кілька жорстких дисків, кілька блоків живлення і мережева карта гігабітна – мрія IT-шника. І от простий українець передає такий дорогий подарунок заради покращення матеріально технічної та інформаційної бази. Чи не дивина?

## Війна – не футбол

Уся допомога програмістами здійснюється виключно на добровільній основі. Зібрані кошти, якщо і витрачаються, то виключно на купівлю комплектуючих. Юрій пояснює, що зараз кожен має діяти, а не чекати, коли хтось все організує і вирішить за нього.

– Як відомо, усі розбираються в футболі. Тепер ми знаємо, що усі ще й розбираються у війні. Тільки війна – не футбол. А мешканці країни, яка піддалась жорсткій агресії, – не телеглядачі. Вірніше, вони не повинні поводити себе, як телеглядачі під час перегляду матчу. Але багато хто чомусь і досі поводить себе саме так.

Програмісти доводять, що їхній вклад у загальну справу в умовах сучасної війни є надзвичайно важливим. До того ж усі гаджети одразу їдуть на фронт без жодної бюрократичної тяганини.

– Зараз кожна допомога може виявитись вирішальною. Розумію, що більшість моїх колег зайняті своїми проектами. Але може відкладемо усе на кілька місяців, попрацюємо над реальним проектом? Щоб потім, коли небо знову стане мирним, з чистого совістю повернутись до своїх програм, симуляторів і комп'ютерних ігор.

Анастасія Олехнович.  
“Крила України”.



“арт-калькулятор” уже працює на передовій.

– Усе розпочалося із того, що мені дали номер телефону артилериста, – пояснює Юрій. – Вдалось вивести, що можна зробити тут і зараз, щоб допомогти хлопцям на передовій. Кілька безсонних ночей, і я разом зі своєю командою створив артилерійський калькулятор.

Раніше перед тим, як відкрити вогонь, командир на папірці робив розрахунки хвилин десять, тепер програма робить це за 2 хвилини, враховує балістичні поправки і погодні умови.

– Головне завдання – автоматизувати розрахунки, а значить, скоротити час на підготовку до стрільби. Дорогоцінні хвилини зекономлені – у противника менше шансів. Хто перший зробить постріл – той і переможе в артилерійській дуелі. До того ж, калькулятор дозволяє працювати влучніше. Бійці розповіли, що, коли терористи добре замаскувались і окопались (принаймні їм так здавалось), вони отримали свої “подарунки” точно за адресою. І це за умови зовсім не ідеальної розвідки. Те, що наші гаджети бувають у вирі подій, додає натхнення і бажання працювати далі.

військ, з тих пір постійно отримуємо замовлення. Усі вони є пристосованими під військову систему координат. Це дає можливість уникнути використання незручних радянських карт, які не відповідають дійсності, громіздких книг, незручних залізних планшетів. Над планшетами працювала ціла група IT-шників. Розробляти програмування допомагав військовий із Запоріжжя – Ярослав Ш., що вважається справжнім гуру балістичних калькуляторів. Балістичні таблиці допомагають миттєво вносити поправки і уніка-

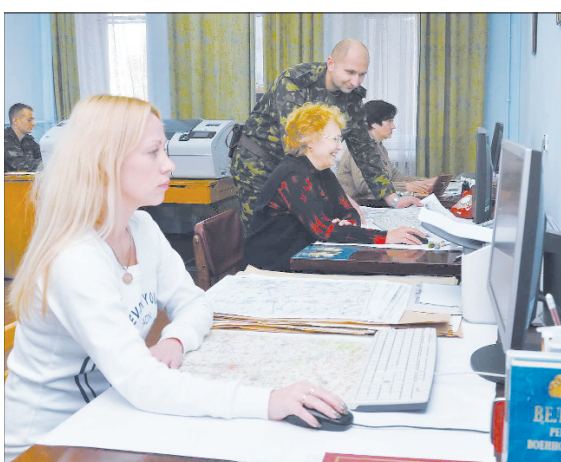


допомагати їм як розумово, так і непотрібними планшетами і комп'ютерами. А одного разу трапив-

ний сервер, тоді б ми і програми сучасні поставили, і резервне копіювання інформації налаштували б, і отримали б +5 до надійності, +7 до оперативності, +10 до секретності. В результаті це все вилитося б у +1 до обороноздатності країни. Але де ж взяти сервер, що коштує як хороший автомобіль? Навряд чи у когось професійне серверне обладнання на балконі завалює. Ну не буває ж такого?!”

Через кілька днів необхідний сервер знайшовся. Його власник – Тарас Бринзанський за власною ініціативою написав Юрію і щедро передав його армії.

– Це тільки виглядає сервер, як звичайний комп'ютер. Насправді ж він є значно потужнішим. У



ефективності ураження противника та недопущення втрат серед мирного населення. Крім того, вони проводили заняття з особовим складом військових формувань з основ користування топографічними картами.

– Значну матеріальну допомогу надавали волонтерські, благодійні організації та пересічні громадяни. Серед надходжень – як специфічні витратні матеріали, так і речі, які необхідні кожному військовослужбовцю – інструменти, засоби захисту, спальні мішки, теплі речі, рації та багато іншого, – розповідає майор Віктор Шишкін.

Внесок особового складу частини у перебіг подій на сході країни високо оці-

нило керівництво держави та Збройних Сил. Так, один офіцер частини отримав чергове військове звання “майор”, інший – почесний нагрудний знак “За вірність у військовій службі” та ще двоє представлені до нагород.

Незважаючи на великий обсяг завдань, пов'язаних із проведенням АТО, колектив частини також вчасно виконував і планові замовлення від військових частин, які знаходяться у них на забезпеченні. Для них було виготовлено та відправлено біля 140 тисяч топографічних карт та інших документів.

За словами тимчасово виконуючого обов'язки командира частини майора Михайла С., попри розвиток сучасних

засобів навігації та орієнтування на місцевості, без топографічної карти неможлива ефективна діяльність підрозділів і військовослужбовців у польових умовах. Тому від початку АТО весь особовий склад частини – і офіцери, і цивільні працівники, були згуртовані навколо питання якісного і оперативного виконання поставлених завдань, незважаючи на час доби або вихідні дні. Адже вони добре розуміють, що своєчасна та точна інформація, втілена на папері у вигляді карти, – це успіх у виконанні бойових завдань та збережені життя наших воїнів.

Олег Плякшій.  
м.Харків.  
Фото автора.

**АДАПТАЦІЯ**

# Тепло, идущее к нам с Севера

**С октября 2014 года Кировоградская лётная академия НАУ стала партнёром проекта “Украина – Норвегия” по профессиональной переподготовке и социальной адаптации военнослужащих и членов их семей”.**



Для большинства обыкновенных украинцев Норвегия – страна загадочная и далёкая, существующая в ином не только временном поясе, но и культурно-экономическом пространстве. Тем не менее, так случилось, что официальные власти именно этой скандинавской страны проявляют реальную заботу об отдельных категориях украинцев граждан. Так, реализуемый с 2003 года проект “Украина – Норвегия” направлен на то, чтобы помогать уволенным в запас военнослужащим и членам их семей адаптироваться к новым реалиям. Финансирование проекта сегодня осуществляется Министерством иностранных дел Королевства Норвегия, а его участником может стать любой кадровый военнослужащий Вооружённых Сил Украины, Министерства внутренних дел, Службы безопасности Украины, Государственной пограничной службы Украины, Государственной специальной службы транспорта, Государственной службы Украины по чрезвычайным ситуациям, имеющих выслугу не менее 10 лет и уволенный в запас в течение 7 лет, предшествующих году участия в проекте (или подлежащий увольнению в текущем году), а так же взрослые члены их семей.

Партнерами проекта “Украина – Норвегия” по профессиональной переподготовке и социальной адаптации военнослужащих и членов их семей” являются ведущие высшие учебные заведения Украины и общественные организации ветеранов Вооружённых Сил Украины и других силовых структур.

С октября этого года партнёром проекта стала и Кировоград-

ская лётная академия Национального авиационного университета. 13 октября первая группа бывших украинских военнослужащих в количестве 27 человек за средства норвежского правительства приступила здесь к переучиванию на ту гражданскую специальность, которая пришлась им наиболее по душе – “менеджмент предпринимательской деятельности”. Теперь в течение трёх месяцев под руководством лучших преподавателей факультета менеджмента Кировоградской лётной академии “новобранцы” будут изучать такие дисциплины, как “деловое администрирование”, “финансы и кредитование субъектов предпринимательской деятельности”, “налогообложение и упрощённые системы учёта и отчётности в малом бизнесе” и многое другое. В первом, установочном дне работы, приняли участие начальник Кировоградской лётной академии НАУ доктор технических наук, профессор С.Неделько, его заместитель по учебной и научной работе доктор технических наук Д.Обидин, доктор педагогических наук, профессор А.Барно, председатель областного Совета Кировоградской областной организации ветеранов Украины В.Ефименко и другие почётные гости. Было много сказано о том, что переход от одного привычного и знакомого образа жизни к другому, который в данное время осуществляют участники проекта, редко бывает простым и безоблачным. Особен-

но – в сложных условиях современной действительности. Однако, те, кто имеет мотивацию достичь успеха на новом для себя поприще, непременно добьются поставленных целей. Особенно, имея перед собой примеры подобного успешного перехода из одной деятельности в другую, а так же – поддержку, оказываемую норвежской стороной и украинскими партнёрами. Перед собравшимися выступили как офицеры запаса, уже успешно адаптировавшиеся к жизни “на гражданке”, так и те, кто имеет положительный опыт переучивания взрослых людей на новые для них специальности. Кроме того, все участники мероприятия узнали много новой и интересной информации о Норвегии, её образовательных и социальных программах, работе Международного фонда социальной адаптации МФСА и многолетнем норвежско-украинском сотрудничестве.

Группу, которая приступила к обучению, можно считать “пилотной”. При высокой результативности и эффективности её работы, сотрудничество Кировоградской лётной академии с Международным фондом социальной адаптации будет значительно расширено. Этого и хочется пожелать как слушателям, приступившим к обучению, так и их преподавателям. Главное, чтобы цели совпали и непременно достигались! Дорогу осилит идущий...

*Центр общественных связей КЛА НАУ.*

**УКРАЇНА ЄДИНА!**



## Іграшки, малюнки і книжки солдатам АТО та одноліткам з Краматорська

**Школярі міста Краматорська, вихованці будинку дитини “Антошка” і військовослужбовці сил АТО, які прибули для тимчасового проходження військової служби на Донеччині і Луганщині, отримали подарунки від учнів шкіл №13 і №6 міста Вінниці.**

Заступник командира полку зв'язку по роботі з особовим складом підполковник Євген Івашкевич пояснив, що вінницькі школярі зібрали чимало дитячих книжок, іграшок, намалювали малюнки з побажаннями миру, радості, перемоги і надіслали їх одноліткам Краматорської школи №22 із закликом любити свій рідний край та неньку Україну.

Пакунки з подарунками і посланнями у зону АТО доставили військовослужбовці зв'язківці полку, які в рамках чергової ротації особового складу нещодавно прибули на Донеччину.

Особливо раділи візиту українських військовослужбовців керівництво будинку дитини “Антошка”, де виховується малеча від народження і до 4 років.

– Ми завжди раді військовим з синьо-жовтими прапорами, які приїждять до нас і пам'ятають про малюків сиротинця, – підкреслив головний лікар Анатолій Романов.



– Вчора хлопці привезли нам крупу і цукор, сьогодні ось ви завітали з іграшками, книжками і одягом для наших дітей. Дякуємо вам щиро, хай береже вас Бог, не залишайте нас нікому.

Національні прапори з підписами від школярів Вінниці, іграшки та малюнки як обереги отримали й військовослужбовці різних підрозділів і частин сил АТО, які поїхали захищати Української Донбас з різних куточків нашої Батьківщини, у тому числі і Вінниччини.

*Андрій Агєєв. Фото автора. Прес-центр АТО.*



Прощання відбулось на центральній площі, де зібрались майже всі жителі селища, аби віддати любов і шану своєму землякові. Серед присутніх – друзі, колеги, рідні та близькі люди, військовослужбовці Васильківського гарнізону, представники місцевої влади.

Військовий комісар Васильківського об'єднаного міського військового комісаріату підполковник Сергій Смола від імені Міністерства оборони України висловив щирі слова співчуття родині загиблого.

– Віктор Бойко був патріотом своєї країни, сміливим, згуртованим і відважним, він прагнув незалежності і свободи для своєї Батьківщини. Слава Україні та її Героям! – зазначив військовий комісар.

Поховали Віктора Бойка на місцевому кладовищі, з усіма вій-

## Вулицю назвуть на честь героя АТО

**В селищі Барахти, що на Київщині, в останній путь провели старшину першої статті Віктора Бойка, який героїчно загинув 6 жовтня під Дебальцевим, захищаючи рідну землю. Життя Віктора обірвали російські “Гради”, що накрили бліндаж, в якому перебували наші бійці...**



ськовими почестями як Героя, якого будуть пам'ятати завжди. А згодом місцева влада планує назвати в честь захисника Вітчизни одну з вулиць селища.

*Любов Киналь. м.Васильків.*

**ЗАГИНУВ ЗА УКРАЇНУ**

Татку, ти далеко?  
 - Ні, дитя, не зовсім...  
 - Татку, ти на довго?  
 - Це уже як вийде...  
 Бачиш, ось летить лелека!  
 Бачиш, зараз буде вить гніздо на нашій стрісі...  
 - Татку, що ти будеш там робити?  
 - Як тобі, дитяточко, сказати...  
 - Татку, тільки ти не смійся,  
 Але кажуть, що у нас війна!  
 Кажуть, що на сході десь стріляють,  
 Але ж то усе не правда, то усе брехня?!  
 І цілує тато рідну свою доню,  
 Піднімає на руки, а в очах скупа сльоза...  
 Що сказати цій дитині...  
 Хоч мала, та знає слово це страшне “війна”.  
 І мовчить – комок у горлі,  
 Тільки думка: “Біднее моє дитя,  
 Як сказати щиро правду,  
 Щастячку цьому малому,  
 Якщо, може, бачиш ти її востаннє  
 І цей день останній, коли є ти вдома...”  
 - Татку, не ходи туди!!!!  
 - Так треба...  
 - Татку, ну а як же мама, ну а як же я!!!  
 - Я повинен, доню, воювати,  
 Розумієш, доню, це така війна...  
 Щоб над вами було мирне синє небо,  
 Щоб не знали горя й жаху в рідному краю,  
 За Україну, мир, за нашу милу землю -  
 Ось за це дитинко я туди іду!  
 Він пішов... дитина гірко плаче...  
 Може згодом, з часом, виросте й збагне -  
 Він не міг лишитись, він не міг інакше,  
 Хоч і знав, що смерть до себе забере...

## Радіоміст Україна – Ліберія: про будні українських миротворців з перших уст

**3 ініціативи національної радіокомпанії “Українське радіо” відбувся радіоміст Україна – Ліберія, що з’єднав студію на Хрещатику з базовим табором 56-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України Місії ООН у Ліберії.**

В online режимі гості студії та офіцери загону вели мову про будні українських миротворців, дискутували про важливість участі підрозділів ЗС України у міжнародних операціях з підтримання миру та роль України у світовій системі безпеки, обговорювали ситуацію у Ліберії, пов’язану зі спалахом лихоманки Ебола, тощо.

Дискутуючи про будні українських миротворців, заступник командира загону по роботі з особовим складом підполковник Олег Поліщук зазначив, що сьогодні чисельність загону складає 205 військовослужбовців. В їх числі – й українські миротворці, які виконують завдання у транскордонних операціях в рамках міжмісійного співробітництва між Місією ООН у Ліберії та Операцією ООН у Кот-Д’Івуарі. На озброєнні 56-го ОВЗ знаходяться 6 вертольотів Мі-8 та 3 вертольоти Мі-24. Вже понад два місяці наші миротворці спільно з контингентами інших країн виконують миротворчі завдання у цій західноафриканській країні. У важких кліматичних умовах африканського континенту, де зараз триває сезон дощів, денна температура повітря сягає +30 при майже стовідсотковій вологості, спалаху в Ліберії лихоманки Ебола, українські миротворці здійснюють повітряне супроводження переміщення військ, забезпечують дії підрозділів сил швидкого реагування, виконують польоти спостереження, перевозять вантажі та пасажирів. Цілодобово, у постійній готовності до вильоту на пошук та евакуацію тих, хто терпить лиха, перебувають два екіпажі та рятувальна



парашутно-десантна група загону.

– Завдання з пошуку та евакуації потерпілих повітряним шляхом з водної поверхні чи з суші, – зазначає підполковник Олег Поліщук, – серед миротворчих контингентів Місії ООН у Ліберії виконують лише українські миротворці. Неодноразово українські вертольоти були задіяні на пошук та евакуацію людей та об’єктів над поверхнею океану чи сушею. Були випадки, коли українські льотчики проводили евакуацію людей з кораблів, що знаходилися у відкритому океані. Здійснювали це не лише за допомогою підйомного пристрою та лебідки з режиму зависання над кораблем, а з реальною посадкою на палубу. На рахунку українських миротворців, льотчиків та рятувальників загону, різних ротацій – десятки врятованих життів.

Водночас, на переконання офіцера, головною оцінкою діяльності миротворців з України в цій західноафриканській державі є ставлення до військовослужбовців загону самих ліберійців.

– Привітні усмішки, вітальні жести від людей, котрі пережили лихо війни, є визначальним критерієм оцінювання, коли ми говоримо про діяльність українських вертолітників, – додав підполковник Олег Поліщук.

Щодо участі підрозділів Збройних Сил

України у міжнародних операціях з підтримання миру та ролі України у світовій системі безпеки, офіцери зазначили:

– Ми відчуваємо, з якою повагою військовослужбовці інших контингентів, з котрими ми спільно виконуємо миротворчі завдання, ставляться до нас, до українців, до наших Збройних Сил, до рішення керівництва нашої держави в цей складний час, виконати взяті на себе міжнародні зобов’язання у врегулюванні міжнародних



конфліктів. Це ще раз засвідчує, що Україна надає важливого значення діяльності з підтримання міжнародного миру та безпеки. Водночас, кожний з військовослужбовців загону готовий повернутися на Батьківщину та стати на захист рідної землі.

– 80 відсотків особового складу загону, – зазначив офіцер, – брали участь в антитерористичній операції. За проявлені мужність та героїзм більшість з них нагороджені ордена-

ми та медалями. В рамках проведення чергової ротації 56-го загону, на сході країни їх замінили військовослужбовці 19-ї ротації, які повернулися з Ліберії. А загалом більшість льотчиків підрозділів армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України, які сьогодні професійно виконують завдання в рамках антитерористичної операції, мають багатий досвід миротворчої діяльності. І, власне, завдяки виконанню миротворчих завдань зріс льотний вишкіл екіпажів армійської авіації. Сьогодні серед особового складу 56-го окремого загону ЗС України Місії ООН у Ліберії є молоді льотчики, лейтенанти, підготовці яких приділяється максимум уваги. Їх активно залучають до проведення польотів за планом Місії ООН та навчально-тренувальних польотів як вдень, так і вночі.

– Зараз чимало країн бажає долучитися до миротворчої діяльності та проявляє зацікавленість зайняти, зокрема, і наше місце, – додає підполковник Олег Поліщук. – Підрозділи збройних сил тої чи іншої країни набудуть цінного професійного досвіду, країні це додасть не лише авторитету, а й певного фінансового зиску. Усі витрати, пов’язані з миротворчою діяльністю, фінансуються ООН. Скажімо, за одну годину нальоту вертольота типу Мі-8 сьогодні до бюджету України надходить 3500 доларів, а вертольота типу Мі-24 – 4100 доларів.

Відповідаючи на порушене запитання стосовно виліту Ебола, офіцери загону зазначили, що ситуація є контрольованою. Крім уряду Ліберії та її медичних установ, над вирішенням цієї проблеми працює Всесвітня організація охорони здоров’я. Що стосується українського миротворчого контингенту, то Міністерством оборони України та командуванням загону прийняті всі превентивні заходи щодо недопущення розповсюдження інфекування вірусом серед особового складу загону. Українські екіпажі та вертольоти не задіяні до перевезення хворих на лихоманку Ебола.

*Сергій Фурдик.*

### АЗАРТ ВИСОТИ

## Малая авиация – выбор людей с большим сердцем

**Авиация с самого первого момента своего появления будоражила умы самых прогрессивных, активных и, в то же время, романтичных представителей человечества. То, что проблема боязни высоты называется аэрофобия, широко известно.**

А каким диагнозом можно описать человека, который не представляет своей жизни без полётов? Не тех военных лётчиков или пилотов гражданской авиации, для которых управление воздушным судном – это работа, приносящая доход (хотя чаще всего – и моральное удовлетворение тоже). Речь идёт о людях вполне земных профессий (бизнесменах, юристах, врачах и т.д.), которые при этом чувствуют непреодолимую тягу в небо, в связи с чем тратят массу времени, средств и усилий, дабы удовлетворить свою страсть. Я лично не знаю, какой термин к ним применить, но то, что это совершенно особые люди, – однозначно! И ещё могу с уверенностью констатировать: таких замечательных людей в Украине не мало!

Время от времени они собираются все вместе в какой-нибудь определённой точке страны, организуя свои особые “крылатые” мероприятия, побывать на которых – яркое событие для обыкновенных людей. Так, ежегодно в начале сентября “общий сбор” трибуит спортивный аэродром “Гидропорт”, расположенный под Одессой. Президент базирующегося здесь аэроклуба “Одесса” Константин Оборин – яркий представитель когорты таких вот особых людей, для которых полёты – жизненная

потребность. Он из тех людей, которым для чувства настоящего полёта не подходит ни рейсовый “Боинг”, ни “Аэробус”. Нужен именно маленький самолёт или вертолёт, дарящий целый спектр ощущений единства человека с крылатой машиной. Константин открыл для себя наслаждение полётами малой

его воздушные ворота всем своим единомышленникам. Здесь, в “Гидропорту”, крылатым гостям и всем, кто ищет возможности полетать, рады всегда, а ежегодно, в период бархатного сезона в Одессе, – особенно. В этом году традиционный авиафестиваль прошёл в обновлённом формате. Был заявлен



авиации в достаточно зрелом возрасте, имея за плечами успешную военную карьеру и целый ряд заслуг перед Родиной. Однажды окончившись в эти полёты, он остался в них навсегда. Создал свой авиационный форпост на месте изжившего себя клуба ДОСААФ, открыл

“авиационный фристайл”, который и порадовал многочисленных гостей мероприятия.

Одесситы – народ особый. Об их особом жизнелюбии ходят легенды. Как говорилось выше, полёты тоже имеют особую тенденцию притягивать к себе самых неравно-



душных. Следовательно, если авиационный праздник организовывается в Одессе – он уже обречён на успех, просто по определению. Так и было! Владельцы легкомоторных самолётов (читаем выше – фанаты летания!), оседлав своих крылатых коней, показывали, что они могут в небе: именно такие выступления и называются “авиационный фристайл”. А с земли за ними наблюдали, общались и восхищались одеситы и гости из других уголков Украины и из-за рубежа. Можно предположить, что одной из самых многочисленных зрительских гостевых команд была кировоградская. Курсантам Кировоградской лётной академии Национального авиационного университета особенно повезло. Оргкомитет мероприятия пригласил лучших курсантов этого авторитетного авиационного вуза стать волонтерами фестиваля. Будущие пилоты, диспетчеры, техники и авиационные спасатели с энтузиазмом откликнулись на предложение. Два дня они вращались в самой гуще авиационного фристайла по-одесски, а вернувшись в родную академию, ребята единодушно назвали это действо самым

ярким и незабываемым жизненным событием. Понравилось всё: полёты, люди, азарт, атмосфера... Многие с удивлением впервые открыли для себя мир малой авиации, узнали, что летать можно не ради денег или престижа, а просто чтобы удовлетворить свою страсть. Все курсанты получили удовольствие от непосредственного созерцания зрелищных и красивых полётов, тесного соприкосновения с манящим миром авиации, зарядились позитивом во время выполнения обзорных полётов над Одесскими окрестностями и укрепились в желании успешно завершить своё обучение по выбранным авиационным специальностям, найти достойное место в этой потрясающей сфере человеческой деятельности – авиатранспортной отрасли. Курсанты лётной академии благодарят оргкомитет фестиваля и лично президента аэроклуба “Одесса” Константина Оборина за организацию такого замечательного мероприятия и за предоставленную им возможность принять в нём личное и непосредственное участие.

*Помічник начальника КЛА НАУ  
Ольга Кушнір.*

**ЗБРОЯ ВОРОГА**

# Зенитная ракетная система большой и средней дальности С-400 “Триумф”

По сравнению с предыдущим поколением, ЗРС С-400 “Триумф” обладает значительно большими тактико-техническими возможностями, обеспечивая более чем двукратный рост эффективности. “Триумф” – единственная система, которая может выборочно работать с использованием нескольких типов ракет, обладающих различной стартовой массой и дальностью пуска, создавая эшелонированную оборону.

Высокая степень автоматизации всех этапов боевой работы, современная элементная база позволили значительно сократить обслуживающий персонал. Принципы построения и разветвленная система связи средств “четырёхсотки” позволяют интегрировать ее в различные уровни управления не только ВВС, но и других видов Вооруженных сил РФ.

ЗРС С-400 “Триумф” принята на вооружение ВС РФ 28 апреля 2007 года. До 2015 года Минобороны РФ планировало вооружиться более 20 дивизионами.

## Предназначение ЗРС С-400 “Триумф”

ЗРС С-400 “Триумф” предназначена для поражения широкого спектра современных и перспективных средств воздушного нападения, в том числе:

- самолетов-поставщиков помех;
- самолетов радиолокационного дозора и наведения;
- самолетов-разведчиков;
- самолетов стратегической и тактической авиации;
- тактических и оперативно-тактических баллистических ракет;
- баллистических ракет средней дальности;
- гиперзвуковых целей.

Используемые в составе ЗРС С-400 “Триумф” ракеты имеют осколочную боевую часть с управляемым полем поражения, что позволяет решать задачу уничтожения боевой нагрузки средств нападения, когда результатом перехвата должно стать, например, гарантированное исключение вероятности падения боевой нагрузки атакующей ракеты в районе обороняемого объекта.

## Состав ЗРС С-400 “Триумф”

Состав системы базируется на структуре ЗРС семейства С-300П. Базовый вариант “Триумфа” включает в себя:

- многофункциональную РЛС;
- зенитные ракетные комплексы;
- автономные средства обнаружения и целеуказания;
- командный пункт;
- комплекс технического обеспечения системы;
- средства технической эксплуатации ракет.

Все средства системы размещаются на колесных шасси высокой проходимости и допускают



ЗРС С-400 “Триумф” (по классификации НАТО – SA-21) – система нового поколения, пришедшая на смену широко известным системам семейства С-300П и С-200.

перевозку железнодорожным, водным и воздушным транспортом.

Командный пункт ЗРС имеет РЛС, создающую радиолокационное поле в зоне действия системы и осуществляющую в ней обнаружение, трассовое сопровождение и определение государственной принадлежности всех типов целей в количестве до 300 шт. Радиолокатор обнаружения ЗРС оснащен ФАР с двумерным лучом сканирования. Работает в режиме кругового обзора, является трехкоординатным, помехозащищенным.

По данным РЛС обнаружения командный пункт производит распределение целей между подчиненными зенитными ракетными комплексами системы, обеспечивает их соответствующим целеуказанием, а также осуществляет взаимодействие ЗРК в условиях массивированных налетов средств воздушного нападения противника на различных высотах их боевого применения, в обстановке интенсивного радиопротиводействия. Командный пункт ЗРС может также получать дополнительную трассовую информацию о целях от вышестоящих командных пунктов, на которые замыкаются наземные РЛС дежурного и боевого режимов, или непосредственно от этих РЛС, а также от бортовых РЛС авиационных комплексов. Комплексов радиолокационной информации, получаемой в различных диапазонах волн, наиболее целесообразно в условиях интенсивного радиопротиводействия. КП ЗРС “Триумф” имеет возможность управления одновременно 8-ю ЗРК с общим количеством пусковых установок до 12 в каждом.

ЗРК оснащены моноимпульсными четырехкоординатными секторными многофункциональными РЛС (МФРЛС). В ЗРК приме-

няется комбинированная система управления ЗУР, состоящая из инерциальной системы управления на большей части траектории и головок самонаведения (ГСН) на участке сближения с целью. Это позволяет на этапе инерциального управления освободить каналы многофункционального радиолокатора от функции сопровождения ЗУР и увеличить число одновременно сопровождаемых и обстреливаемых целей. Применение головок активного самонаведения освобождает МФРЛС от функции сопровождения и подсветки цели на участке самонаведения, что также расширяет возможности радиолокатора по числу сопровождаемых целей. Предусматривается применение в ЗУР перспективных комплексных активно-полуактивных ГСН, имеющих также пассивный канал приема, способных осуществлять поиск не только частоты принимаемого сигнала, но также поиск цели по угловым координатам.

На одной пусковой установке могут размещаться четыре ракеты сверхбольшой дальности (до 400 км), предназначенные для поражения самолетов ДРЛО, воздушных командных пунктов, самолетов РЭБ, стратегических бомбардировщиков и баллистических целей с максимальной скоростью до 4800 м/с. Она может уничтожать самолеты за пределами радиовидимости наземных локаторов наведения. Необходимость поражения загоризонтных целей потребовала установки на ракете принципиально новой головки самонаведения (ГСН), которая может работать как в полуактивном, так и в активном режиме. В последнем случае ракета после набора высоты по команде с земли переводится в режим поиска и, обнаружив цель, наводит на нее самостоятельно.

В системе используется “холо-

дный” вертикальный старт ракет – перед запуском маршевого двигателя они выбрасываются из контейнера на высоту более 30 метров. Во время подъема на эту высоту ракета с помощью газодинамической системы склоняется в сторону цели. После запуска маршевого двигателя на начальном и среднем участках траектории полета используется инерциальное управление с радиокоррекцией (что позволяет добиться максимальной помехозащищенности), а непосредственно в процессе перехвата цели – активное радиолокационное самонаведение. При необходимости интенсивного маневрирования перед точкой встречи с целью ракета способна реализовать режим “сверхманевренности”, для чего используется газодинамическая система управления. Эта система позволяет за 0,025с увеличить аэродинамическую перегрузку ракеты на величину порядка 20 единиц. Следует отметить, что применение системы обеспечения “сверхманевренности” ракет наряду с повышенной точностью наведения позволяет реализовать траектории наведения, которые улучшают условия встречи ракеты с целью, повышая эффективность использования боевого снаряжения зенитных ракет.

## Тактико-технические характеристики ЗРК С-400 “Триумф”

Максимальная скорость поражаемых целей, м/с – 4800

Дальность обнаружения цели, км – 600

Дальность поражения аэродинамической цели, км

– максимальная – 400

– минимальная – 2

Высота поражения цели, км

– максимальная – 30

– минимальная – 0,005

Дальность поражения тактических баллистических целей, км

– максимальная – 60

– минимальная – 7

Количество одновременно обстреливаемых целей (полным составом ЗРС) – 36

Количество одновременно наводимых ракет (полным составом ЗРС) – 72

Время развёртывания системы из походного состояния, мин – 5-10

Время приведения средств системы в боевую готовность из развёрнутого состояния, мин – 3

Наработка средств системы до капитального ремонта, ч – 10 000

Эксплуатационный срок службы, лет

– наземных средств – не менее 20

– зенитных управляемых ракет – 15.

## Как работает ЗРК “Триумф”?

Весь процесс от обнаружения до уничтожения цели происходит автоматически:

1. Радиолокационная система (РЛС) обнаруживает сотни целей в радиусе 600 км и определяет их государственную принадлежность.

2. Данные отсылаются на командный пункт (55К6Е). Он, в свою очередь, распределяет цели между несколькими пусковыми установками (5П85ТЕ2).

3. Каждый командный пункт может управлять одновременно восьмью ЗРК, каждый из которых имеет до 12 пусковых установок. В них, в свою очередь, размещаются по четыре ракеты с разными массами, дальностью пуска и возможностями.

4. В зависимости от типа цели, ЗРК выбирает ракету. На вооружении С-400 “Триумф” состоят ракеты с различной массой, дальностью пуска и возможностями: зенитные ракеты 48Н6Е, 48Н6Е2, 48Н6Е3 существующих ЗРК С-300ПМ-1, С-300ПМ-2, доработанные для С-400 ракеты 48Н6ДМ, а также перспективные ракеты 9М96Е и 9М96Е2 и ракета сверхбольшой дальности 40Н6Е(400 км).

## Новыми важными характеристиками являются:

– информационное сопряжение с большим количеством существующих и разрабатываемых источников информации наземного, воздушного и космического базирования;

– использование базово-модульного принципа построения, позволяющего удовлетворять специфическим требованиям, предъявляемым к системам при их применении в ВС, ВМФ и Сухопутных войсках;

– возможность интегрирования в существующие и перспективные системы управления группировками ПВО не только ВВС, но и войсковой ПВО, сил и средств ПВО ВМФ.

## ДОСЛІДЖЕННЯ КОСМОСУ

## NASA готується до прольоту комети Siding Spring поруч з Марсом

**19 жовтня комета, пройшовши шлях в мільярди кілометрів, пройде на відстані в 139 500 кілометрів від Марса, що становить, приблизно, одну третину відстані від Місяця до Землі. Комета Siding Spring прийшла із хмари Оорта, матеріалу, що залишився після формування Сонячної системи. Весь парк апаратів NASA, що знаходиться на орбіті і поверхні Марса, спостерігатиме за кометою, вивчаючи її та вплив, який вона чинить на атмосферу Марса. Особливо корисним виявиться орбітальний апарат MAVEN, метою якого і є вивчення верхніх шарів Червоної планети.**

Комета Siding Spring була виявлена в 2013 році астрономом Робертом Макнотом за допомогою обсерваторії Сайдинг-Спрінг. Це перша подорож комети крізь внутрішню область Сонячної системи.

Оскільки Siding Spring ніколи раніше не піддавалася впливу тепла, то комета, найімовірніше, залишається переважно незмінною з моменту її формування 4,6 мільярда років тому, як повідомляють дослідники. Тому вивчення її складу і поведінки може дати підказки, які вказують на умови, що спостерігалися при народженні Сонячної системи.

Максимальне зближення комети, за розрахунками вчених, відбуватиметься о 19:27 за Грінвічем. Шанс зіткнення планети і комети, за заявами дослідників, на даний момент практично нульовий.

Швидкість комети в момент прольоту складе 54 км/с.

До сьогодні вже отримані деякі відомості про комету з інших місій NASA. Повідомляється, що діаметр ядра комети лежить в межах від 0,8 до 8 км, а розмір коми комети становить 160 000 км. Її хвіст тягнеться на 480 000 км.

Повідомляють, що коли Марс буде знаходитися дуже близько до хвоста з пилу, що станеться, приблизно, через 100 хвилин після максимального зближення, всі космічні кораблі будуть на протилежному боці планети. Таким чином, планета забезпечить їм додатковий захист. Марсоходи Curiosity і Opportunity також будуть поза небезпекою. Незважаючи на невелику щільність атмосфери Марса, її буде достатньо, щоб захистити пристрої від матеріалу комети.



“Перераховані завдання були складними для традиційних видів роботів”, – зазначив Ян Волкер з Університету Клемсона під час презентації.

Традиційні роботи є основними елементами на складальних лініях у всьому світі. Вони, як правило, антропоморфні, змодельовані за образом людської руки і спрямовані на якісне виконання одного завдання. Ці машини виконують задачі високої точності у високо структурованих середовищах з обмеженою рухливістю і адаптованістю.

“Те, що ми хочемо зробити зараз, досить сильно відрізняється. Мета – розробка чогось, що могло б підлаштувати свою форму під структуру піддослідного об’єкта і адаптуватися до середовища, з якими нам не доводилося мати справу”, – прокоментував Волкер.

Волкер і його група почали серйозну роботу над роботами з щупальцями близько 15 років тому. До справжнього моменту вони багато чого досягли, натхненні структурами, виявленими в природі.

У період з 2003 по 2007 рік,

## ТЕХНОЛОГІЇ

## Роботи зі щупальцями можуть надати допомогу у вивченні планет

**Вчені, натхненні хоботом слона, щупальцями восьминога і язиком жирафа, ведуть розробки нових видів робототехнічних систем. Гнучкі і маневрені роботи зі щупальцями можуть бути використані у великій кількості космічних застосувань від перевірки важкодоступних механізмів на Міжнародній космічній станції до дослідження ущелин на Марсі, як відзначають вчені.**

отримавши фінансування від Агентства передових оборонних дослідницьких проектів (DARPA), за допомогою дослідників з шести інших організацій велася розробка робота Octarm, який міг брати і ставити конуси різних розмірів, дослідити об’єкти, що нагадують тунелі, і маніпулювати об’єктами, з якими пристрій ніколи не стикався раніше.

“Такі гаджети є недорогими і простими для складання. Наприклад, вартість Octarm становила кілька тисяч доларів”, – зазначив Волкер.

## ДО СТАРТУ ГОТОВИЙ!

## Китай закінчив будівництво нового космодрому

**У Китаї завершено будівництво нового, четвертого, космодрому, який за своїми технічними характеристиками перевищує всі існуючі на території цієї держави.**

Згідно із заявою Ян Лівей, заступника директора Космічного агентства Китаю з пілотованих польотів, недавно були завершені всі роботи щодо створення інфраструктури космодрому в місті Венчан, яке знаходиться на півдні острівної провінції Хайнань. Найближчим часом його буде введено в експлуатацію.

На сьогодні, на території Китаю знаходиться три космодрому: два в провінціях Сичуань і Шаньсі, а також в автономному регіоні Внутрішня Монголія.

Роботи з будівництва космодро-

му Венчан почалися ще в 2009 році, для цього було задіяно понад 6000 чоловік. З основних переваг нового стартового майданчика є його географічне розташування, а саме 19 градусів північної широти. Це дозволить китайцям значно здешевити всі запуски. Крім цього, всі ракети-носії можна буде доставляти морем, а не по суші (залізницею), а в разі їх аварійного запуску ракети падатимуть в море, а не в густонаселені зони.

Новий космодром Венчан планується використовувати під запуски нової (найпотужнішої китайської ракети-носія) “Long March-5”.



## СУПУТНИКОПАД

## Падіння двох радянських супутників на Землю спрогнозували на листопад

**Відпрацьований радянський супутник дистанційного зондування Землі “Космос-1939” може впасти на Землю в перших числах листопада.**

У другій декаді місяця така ж доля чекає супутник радіотехнічної розвідки “Космос-1441”, прогнозує американська Система контролю космічного простору. За уточненими даними, поки орієнтовна дата припинення балістичного існування “Космосу-1939” – 3 листопада, “Космосу-1441” – 11 листопада. Очікується, що при входженні в щільні шари атмосфери супутники зруйнуються, їх окремі незгорілі фрагменти можуть досягти поверхні Землі.

Супутник “Космос-1939” був запущений 20 квітня 1988 за допомогою ракети-носія “Восток-2М” з космодрому Байконур. За цільовим призначенням використовувався до 1995 року. Його “колега” – супутник “Космос-1441” був запущений 16 лютого 1983 з космодрому Плесецьк за допомогою ракети-носія такого ж типу.

## СТАРТИ

## Черговий випробувальний політ SpaceShipTwo

Американські ЗМІ повідомляють про проведення 7 жовтня нинішнього року на аеродромі Мохаве в штаті Каліфорнія чергового випробувального польоту ракетоплана SpaceShipTwo. Машину пілотували Піт Сиболд (Pete Siebold) і С.Дж. Стуркоу (C.J. Sturckow).

Які-небудь деталі польоту, наприклад, висота підйому, не оголошені.

## ЗОНДУВАННЯ ЗЕМЛІ

**Як повідомив заступник начальника Державного центру із застосування супутників морського моніторингу Лінь Мінсень, апарат “Хайян-3” буде обладнаний радаром з синтезованою апертурою (РСА), що дозволить вести моніторинг у будь-який час доби і за будь-яких погодних умов. Супутник зможе розрізнити об’єкти завдовжки близько метра і робити знімки поверхні Землі і моря з високим ступенем роздільної здатності.**



## Китай планує вивести на орбіту океанографічний супутник

Дана серія супутників призначена для спостереження за кораблями, нафтовидобувними платформами, витоком нафти, морськими льодами, хвилями, островами тощо.

“Дані, одержувані з океа-

нографічних супутників, широким використовуються у всьому світі для спостереження за викраденими кораблями, виявлення незаконного лову риби, проведення пошуково-рятувальних операцій в морі”, – сказав Лінь Мінсень.

Сторінку підготував Андрій Яцик.

## ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

13 – 19 жовтня

**13 жовтня 1833 р.** народився піонер повітроплавання та авіаційної медицини лікар М.А. Арендт. Саме він вперше вжив слово "авіація" в сучасному його значенні. Також Арендт ввів терміни "авіатор" та "авіаційна машина".

**13 жовтня 1919 р.** в Парижі підписано Міжнародну конвенцію з повітряної навігації. Це був перший міжнародний акт про правила повітряної поведінки, який передбачав створення норм льотної придатності та вирішення питань перевезення пасажирів і вантажів.

**13 жовтня 1929 р.** вперше в історії радянський літак (АНТ-4 "Страна Советов") з'явився в небі над Америкою.

**13 жовтня 1947 р.** відбувся перший політ реактивного винищувача І-215.

**13 жовтня 1949 р.** відбувся перший політ літака "81" (в серії – торпедоносець Ту-14) з двигунами ВК-1.

**13 жовтня 1956 р.** здійснив перший політ багатопільовий вертоліт Ка-18.

**14 жовтня 1897 р.** моноплан "Авіон III" К.Адера з двома паровими машинами, кожна з одним тяговим гвинтом, пролетів близько 300 метрів.

**14 жовтня 1905 р.** створена Міжнародна авіаційна федерація.

**14 жовтня 1947 р.** на експериментальному літаку Bell X-1 з ЖРД Reaction Motors XLR-11 (США), запущеному з літака-носія Боїнг В-29 на швидкості 250 км/год, відбувся перший політ з перевищенням швидкості звуку – до 1,05М.

**14 жовтня 1964 р.** відбувся перший політ вертольота S-65.

**14 жовтня 2004 р.** відбувся перший політ модернізованого літака Ан-124-100М-150 "Руслан".

**15 жовтня 1783 р.** відбувся перший політ на повітряній кулі, створеній братами Монгольф'є. Молодий фізик, маркіз Пілатр де Розьє здійснив прив'язний політ з противагою, до висоти 25 метрів.

**15 жовтня 1936 р.** здійснив перший політ винищувач Накаджіма Кі-27 – перший японський винищувач-моноплан з повністю закритою кабіною.

**15 жовтня 1939 р.** засновано ДП "Львівський ДАРЗ", директор – О.М.Кравчук.

**15 жовтня 1962 р.** американський розвідник Lockheed U-2 виявив радянські ракети на Кубі. Початок Карибської кризи.

**16 жовтня 1784 р.** зафіксовано перше використання повітряного гвинта на повнорозмірному пілотованому аеростаті, коли Жан-П'єр Бланшар прикріпив до пасажирського кошика свого аеростата шестипопатевий повітряний гвинт, що приводився в дію вручну.

**16 жовтня 1910 р.** М.Будрі (Франція) здійснив перший переліт на дирижаблі через Ла Манш.

**16 жовтня 1953 р.** льотчик-випробувач фірми "Дуглас" Роберт Пен на Douglas F4D-1 Skyray встановив світовий рекорд швидкості на 100-км маршруті – 1171,7 км/год.

**17 жовтня 1960 р.** відбувся перший політ навчального винищувача МіГ-21У.

**17 жовтня 1979 р.** відбувся перший політ легкого багатопільового літака Cessna Model T303 Crusader.

**18 жовтня 1929 р.** відбувся перший політ пасажирського літака К-5 К.О.Калініна з двигуном М-22.

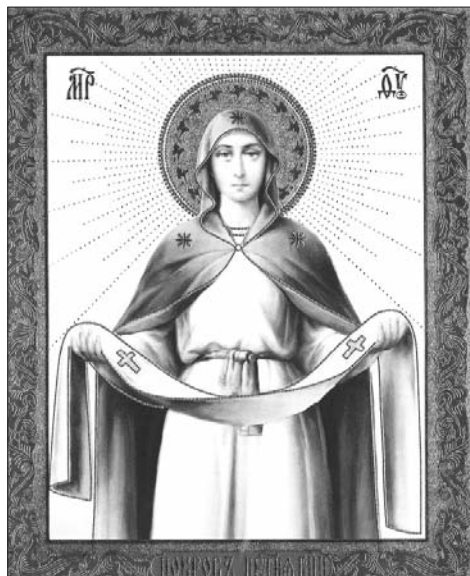
**18 жовтня 1951 р.** на Семіпалатинському полігоні здійснено перший повітряний ядерний вибух. Скидання ядерної бомби РДС-3 потужністю 42 кілотонни було проведено з бомбардувальника Ту-4А.

**18 жовтня 1979 р.** відбувся перший політ пасажирського літака МакДоннел Дуглас MD-80 (США).

**18 жовтня 1985 р.** відбувся перший політ в США експериментального винищувача F-111 з адаптивним крилом.

**19 жовтня 1901 р.** відбулась перша демонстрація керованого польоту на дирижаблі – бразилець А.Сантос-Дюмон облетів на дирижаблі №6 навколо Ейфелевої вежі в Парижі і завоював приз в 100000 франків.

**19 жовтня 1936 р.** встановлено світовий рекорд дальності польоту – 568,871 км на поплавковому АІР-6 ОКБ "Як".



Пресвята Богородиця з давніх-давен вважалася покровителькою українських воєнків, і тому не дивно, що колись запорізькі козаки обрали свято Покрови своїм святом, і у сучасній Україні 14 жовтня щороку відзначається разом із Святою Покровою й День українського козацтва. Не було нічого дивного й тоді, коли своїм святом цей день обрали українські повстанці, й відтоді на Покрову відзначається ще й день УПА. Зрештою, цілком природно й те, що напередодні цього горічного свята, 13 жовтня, Президент України підписав Указ №806/2014, відповідно до якого 14 жовтня встановлюється як День захисника України. "З метою вшанування мужності та героїзму захисників незалежності і територіальної цілісності України, військових традицій і звитяг Українського народу, сприяння дальшому зміцненню патріотичного духу у суспільстві та на підтримку ініціативи громадськості...", – говориться в Указі. Сьогодні це насправді своєчасний і правильний крок, адже століттями саме на Покрову відзначали українських воєнків. І нехай для мільйонів українців, які свого часу служили ще в Радянській армії, свято 23 лютого було своїм, рідним. Сьогодні настав час, коли потрібно переглянути ці умовні цінності: у країні триває війна, ведуть її проти українців вчора ще братні росіяни, для яких саме 23 лютого є днем захисника Вітчизни – днем, коли вони святкують "славу русского оружия". А ось святом українських воєнків має бути безперечно День Святої Покрови – як було сто, двісті і більше років тому!

14 жовтня – свято Покрови Пресвятої Богородиці або, як кажуть в народі, Святої Покрови. "Покрова накриває траву листям, землю снігом, воду – льодом, а дівчат – шлюбним вінцем". Свято Покрови посилає почес-

### НЕЗВИЧАЙНІ ЛІТАКИ

**Создание этого удивительного аппарата – дело рук авиатехника Аркадия Александровича Нарушевича. В 1988 году в клуб технического творчества при Минском заводе шестерён поступило творческое задание от местной сельскохозяйственной структуры: сконструировать маневренный и лёгкий самолёт, способный противостоят сильным боковым ветрам.**

Самым популярным самолётом сельхозавиации был в то время Ан-2: он мог взять на борт много удобрений и распылительное оборудование. Но сильный степной ветер был врагом "кукурузника", управляемость самолёта резко ухудшалась и возникали опасные ситуации, и даже катастрофы. За дело взялись авиационный техник Аркадий Нарушевич, лётчик Анатолий Гушин и ещё несколько человек. После длительных исследований Нарушевич пришел к неожиданному выводу: нужно строить самолёт с замкнутым контуром крыла, но не с кольцевым, а овальным. Было построено несколько макетов, которые летали вполне удачно. Энтузиасты закупили материалы и сконструировали овальное крыло. Перестройка 1991 года внесла свои коррективы: СССР остался в прошлом, финансирование буквально в несколько дней закончилось, а оставшиеся средства были отозваны.

В 1998 году Анатолий Гушин, Анри Наскиданц и еще ряд лётчиков уговорили Наруше-

## Свято порятунку від ворога

**Свято Покрови Пресвятої Богородиці завжди було одним із найбільш пошанованих свят в Україні, і особливого значення воно набуває саме в ці дні, коли український народ виборює своє право на існування, захищає зі зброєю в руках суверенітет та територіальну цілісність Батьківщини.**

не місце серед пошанованих свят в Україні. Що цікаво, шанується воно одночасно і християнам, і рідновірами (язичниками) України, тільки зміст свята, навіть за однакової назви, зовсім різний.

Свято Покрови Матері Слави в Колодарі православних рідновірів ознаменовує засинання Природи та вкривання Землі на зиму. Це також свято волячої честі та звитяги, на якому оборонці Матері-Землі показують свою вправність.

У християнство свято Покрови було введено в 10 столітті і має під собою чи то ле-

від ворога. Очевидно, саме тому й для українських козаків свято Покрови було найбільшим і найзначущим святом. В цей день у козаків відбувалися вибори нового отамана. Козаки вірили, що свята Покрова охороняє їх, а Пресвяту Богородицю вважали своєю заступницею і покровителькою. На Запоріжжі в козаків була церква святої Покрови. А відомий дослідник звичаїв українського народу Олекса Воропай писав, що після зруйнування в 1775 році Запорізької Січі козаки, які пішли за Дунай в еміграцію, взяли з собою образ Покрови Пресвятої Богородиці.

Козаки настільки вірили в силу Покрови Пресвятої Богородиці і настільки щиро й урочисто відзначали свято Покрови, що впродовж століть в Україні воно набуло ще й козацького змісту і отримало другу назву – Козацька Покрова. З 1999 року свято Покрови в Україні відзначається ще й як День українського козацтва.

Українська Повстанська Армія, яка постала під час Другої світової війни на землях Західної України як збройна сила проти гітлерівської і більшовицької окупації, теж обрала собі свято Покрови за день Зброї, віддавшись під опіку святої Богородиці. З 2005 року цей день відзначається ще й як День УПА. Отже, сьогодні Покрова – це свято не тільки народне і релігійне, а й національне.

Сьогодні ж, коли в Україні триває неоголошена війна, коли в окупованому Криму, як колись робили нацисти в Німеччині 30-40-х років минулого століття, показово знищуються українські книжки й підручники у школах, коли на контрольованих сепаратистами й російськими найманцями та кадровими військовими землях Донбасу за одне лише українське слово можуть вбити чи піддати тортурам, коли тисячі українців різних національностей вже покляли голови за незалежність та територіальну цілісність України, а десятки тисяч поранені, скалічені та залишені без даху над головами, саме сьогодні свято Святої Покрови набуває особливого значення. Тож нехай Пресвята Богородиця береже Україну! Нехай свято Покрови принесе довгоочікуваний мир на нашу багатостраждальну землю!



генду, чи то подію, яка відбулася в Царгороді (Константинополі). Місто було оточене чужинцями (за різними джерелами, то могли бути як давні руси на чолі з князем Аскольдом, так і агаряни (магометани – араби або турки), і Божа Мати начебто покрила своїм омофором городян, які молилися на всенічній службі у Влахерській церкві. Це побачив святий Андрій: під церковним склепінням з'явилася Пресвята Богородиця в оточенні янголів, пророків і апостолів і накрила своїм омофором православних християн. Це було провістям перемоги. Так і сталося: невдовзі надійшли воїни-захисники і звільнили населення від нападників.

Отож, походження свята досить неоднозначне. Одночасно ми бачимо досить вузьку "спеціалізацію" цього свята – порятунк

## Белорусское чудо для сельхозавиации



вича продовжить роботу над самолётом. Самолётом зацікавилася некая частная фирма, дєньги нашлись, полузабытое крыло было восстановлено, и команда приступила к сборке фюзеляжа. Всє делали с нуля. Стойки шасси взяли от вертолєта Ми-1, а приборную панель – от Ан-2. Конструировали машину под потенциального потребителя: места для одного или двух пилотов и трєх пассажиров полукругом. Вместо пассажиров можно было разместить ёмкости для хранения удобрений и распылительного оборудования. Важной особенностью самолєта Нарушевича было то, что овальное крыло не крепилось непосредственно к фюзеляжу. Он располагался внутри крыла на стойках и подвесках. Таким образом, подъёмная сила создавалась по всей поверхности крыла. К 2004 году были проведены первые полевые испытания полученной машины. Она совершила несколько полєтов при штиле и боко-

вом ветре. Изобретатели обнаружили, что аппарат обладает весьма необычными аэродинамическими свойствами: самолет с овальным крылом (СОК) совершенно не реагировал на порывы бокового ветра вплоть до 13 м/с, для разбега ему хватало 150 м (у Ан-2 – 180 м, у остальных самолєтов того же класса порой еще больше). Ну, а главным оказалось практическое соотношение полезной нагрузки и общей снаряженной массы самолєта – 0,45. На сегодня – это первый и единственный в мире летающий аппарат с замкнутым контуром крыла.

Підготував Олексій Тригуб.  
"Крила України".

**ФУТБОЛ** **Є перемога! Які шанси на вихід?**

**Турнір, в якому вперше в історії візьмуть участь 24 збірні, пройде з 10 червня по 10 липня на десяти стадіонах Франції. Чемпіонат прийматимуть міста-красені Сен-Дені, Марсель, Ліон, Вільнев-д'Аск, Париж, Бордо, Сент-Етьєн, Ніцца, Ланс та Тулуза.**

Кваліфікаційний раунд чемпіонату Європи з футболу 2016 року стартував ще у вересні 2014 року і йтиме до листопада 2015-го.

Збірна Франції отримала путівки до фінальної стадії як господар чемпіонату, решта 53 збірних борються за 23 місця.

Тепер кількість учасників збільшили до 24 команд. Це завдяки двом додатковим групам на стадії групового етапу. Плей-оф буде розпочинатися не з чвертьфіналів, як це було раніше, а зі стадії 1/8. До раунду плей-оф виходитимуть не лише перші та другі місця груп, а і чотири кращі треті місця (після стикових матчів). Таким чином, після групового етапу турнір покине лише 8 команд.

Наразі у групі, яка найбільше нас цікавить, команди зіграли по три матчі. Маємо очевидні сюрпризи, на жаль, не на нашу користь. Найбільший – збірна Словаччини, яка змітає на своєму шляху всіх найсильніших конкурентів. Враховуючи матчі, які зали-

шилися у словаків, а це дві зустрічі з Люксембургом, Македонією та по одній з іспанцями (в гостях) й Україною та Білоруссю (вдома), можна сказати, що словацька збірна майже гарантувала собі першу чи другу сходинку. Однак після кожного підйому може бути і спад. Македонія, Білорусь і навіть нинішня Люксембург – міцні горішки. Словаки лише наприкінці зустрічі із білорусами вийшли вперед... Так само і з Іспанією та Україною – мінімальна перевага, максимальне везіння. Сподіватимемося на те, що балканці таки втратять очки із нашими конкурентами, та й самим українцям варто було б помститися за програшний вдома матч і дати справжній бій у Братиславі.

Згадаймо хоча б недавню історію із збірною Чорногорії, яка передчасно святкувала вихід на чемпіонат світу – 2014 і... здулася. Українці та англійці покарали "Монтенегро" за зухвалість. Тому навіть зараз гравці жовто-синьої



**Україна – Македонія – 1:0 (Сидорчук, 45+2). Традиційно на "Арена Львів" гарячі серця вболівальників міста Лева гнали нашу збірну вперед: і патріотичними гаслами, і народними піснями, і Державним Гімном, і відомим хітом про російського президента.**

збірної не мають права втрачати концентрації. Не забувати, що

Люксембург до останніх хвилин вигравав у збірної Білорусі і виборов нічию. Для України такий результат буде вбивчим. Пригадайте, чого вартувала нам нічия з Молдовою? Так, виходу з першого місця на чемпіонат світу!

Тож, Люксембург, з яким українці зустрінуться вже у листопаді, не можна списувати з рахунків і потрібно готуватися до серйозної боротьби. Не варто забувати і про різницю м'ячів, яка може стати у нагоді. Іспанці вкотили чоти-

ри сухі м'ячі у ворота карликової країни, черга за українцями.

До вашої уваги поточна таблиця групи, тож можете самі спробувати вирахувати шанси команд на вихід з групи.

Результати матчів збірної України:

Україна – Словаччина – 0:1

Білорусь – Україна – 2:0

Україна – Македонія – 1:0

15.11.14 Люксембург – Україна

**Юрій Ігнат.**

**"Крила України".**

**Відбір на Євро-2016, група С**

№	Команда	І	В	Н	П	М	О
1	Словаччина	3	3	0	0	6-2	9
2	Іспанія	3	2	0	1	10-3	6
3	Україна	3	2	0	1	3-1	6
4	Македонія	3	1	0	2	4-8	3
5	Білорусь	3	0	1	2	2-6	1
6	Люксембург	3	0	1	2	3-8	1

**ВІСТІ З ВВНЗ**

**Спортивні здобутки житомирські школярі присвятили героям АТО**

**На спортивній базі Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова Державного університету телекомунікацій відбулась спартакіада серед школярів міста. У змаганнях, присвячених героїчним захисникам незалежності та територіальній цілісності нашої Батьківщини – учасникам АТО, а також 100-річчю військового інституту, брали участь 246 учасників із 26 шкіл.**

На відкритті Спартакіади перед присутніми виступив начальник Житомирського військового інституту генерал-майор Юрій Данік.

– Ви повинні брати приклад із військовослужбовців Збройних Сил України, які у непростий для країни час виборюють для рідної держави право на існування та щасливе майбутнє, – наголосив він. – Фізична підготовка і спорт є невід'ємною частиною бойової під-

готовки воїнів, важливим засобом військового навчання та виховання, формування справжніх бойових якостей.

Від органів місцевого самоврядування учнів привітали заступник голови Житомирської обласної державної адміністрації Ярослав Лагута, начальник міського управління у справах сім'ї, молоді та спорту Ірина Ковальчук та заступник начальника обласного



управління фізичного виховання та спорту Олена Шуршава та побажали їм високих спортивних результатів.

Змагання проводилися з наступних видів: естафета 4 x 200 м, біг на 400 м, підтягування на перекладині, метання гранати на точність та біг на 800 м. В перервах між стартами спортсменам та гостям було продемонстровано дефіле військового оркестру, приклад тактичного бою з використанням безпілотного літального апарата, показові виступи з рукопашного бою, проходження курсантами етапів воєнізованої естафети та подолання смуги перешкод.

В естафеті 4 x 200 м перше місце посіли учні загальноосвітньої школи № 17. З бігу на 400 м – представник ЗОШ № 32. За результатами підтягування на перекладині – міський ліцей при Житомирському державному технологічному університеті. У метанні гранати – ЗОШ № 28. У бігу на 800 м перемогу виборов учень ліцею № 25.

Усі переможці та призери в особистому й командному заліку були нагороджені медалями та грамотами. А після завершення спортивного свята усіх гостей пригостили смачною армійською кашею.

**Руслан Лінник.**



**ЗАСНОВНИК:**  
**МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ**  
Свідоцтво про державну реєстрацію  
видання: **КВ 17301-6071ПР** від 17.12.2010 р.  
Передплатний індекс **22242**.  
Газета видається з **27.08.1999** р.  
**Віддруковано у**  
**ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".**  
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,  
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

**КОНТАКТИ:**  
21007 м. Вінниця,  
вул. Червоноармійська, 105  
тел: 067-587-02-96,  
факс: 0432-59-60-48  
Електронна адреса:  
**krula\_ukr@ps.mil.gov.ua**  
**krula\_ukr@i.ua**

**Головний редактор**  
**М. ПОПЛАВСЬКИЙ**  
Заст. головного редактора: **С. Клименко.**  
Відповідальний секретар: **О.Олександрович.**  
Дизайн та верстка: **Н. Ярмілько.**  
Літературний редактор: **О. Уретій.**  
Тир. 9840 Зам. № 142240.  
**Перший редактор Сергій Свенцицький**

	Одна з арабських мов	Речовина, гальмує процеси в орг-мі									Сукупність заселених людиною земель		Річка Росії	Марка літака	
Радянський важкий танк			Апостол-зрадник	Псаломщик							Американський письменник	Марка вертольота	Одиниця опору	Літера кирилиці	
Американський гітарист-віртуоз													Коштовний камінь	Річка у Франції	
			Бавовняна тканина	Прохолодний апельсиновий напій											
			Один із Балеарських островів	Захисна споруда в порту							Кормова частина палуби корабля	Країна в Африці			
	Столиця Ліхтенштейна	Американський танк			Орган розмноження грибів	Апостол, перший єпископ Єрусалима	Наука про мистецтво						Підвісний освітлювальний пристрій	Розмінна монета в США	Сходи на судні
Вірменське чоловіче ім'я	Затишок на лампу		Кіннота			Майстер повітряно-го бою	Український письменник	Російський актор	Чоловіче ім'я	Ялина європейська	Сушений абрикос без кістки				
					Різна, переважно корисна рослинність		Місто у Франції				Країна в Африці			Отруйна трав'яниста рослина	
ЗРК-200	Ворона		Стрімкий перелітний птах	Значок з особистим номером					Перець						Ритмічний рух у танці
				"Літаюча тарілка"			Команда стріляти		Головний убір нареченої	Молодший матрос		Міра земельної площі		Густа довга овеча вовна	Підкреслення, виділення
			Велика змія з родини удавів			Родюче місце в пустелі			Український художник						
	Річка на Далекому Сході	Марка пістолета			Нота	Шпигун			Розмінна монета в Лаосі	Радянський важкий танк	Апріорна штучна мова				
	Марка автомобіля								Скупчення чого-небудь						
					Плоскогір'я	Ріка у Північній Америці									

## Викладач інформатики подарував у зону АТО власний автомобіль

Мешканець Кисва Максим Ляшенко, що викладає інформатику у КПІ і регулярно допомагає українським бійцям, днями передав у зону АТО спортивне авто – Ford Probe. Транспорт – не новий, та перед тим, як вручити подарунок військовим, Максим разом із другом довів його до ладу. Навряд чи раніше, ми б спокійно реагували на те, що один українець подарував іншому українцю машину. Та зараз – це звичне явище. Здається, ми всі остаточно змінилися. І це – чи не найголовніший наш здобуток.

– Я з перших днів війни активно співпрацюю з волонтерами і практично усе зароблене перераховую нашим бійцям, – розповідає Максим Ляшенко. – Зараз із усіх боків чути істеричні волювання про численні смерті, про те, що нас зливають... Та моя позиція – просто робити щось – рятувати поранених, шукати прихисток для біженців, допомагати грошима. Не так давно почув від волонтерів, що у зоні АТО вкрай не вистачає авто.

Форд викладача потрапив під Дебальцеве до групи розвідників. І ледь не в перший день свого перебування на війні машина пройшла бойове хрещення.

– Авто потрапило під обстріл, – пояснює киянин. – Але здатність розганятись до 160 кілометрів за годину його врятувала. Хлопці розповідають, що транспорт служить їм вірою і правдою. А мене це неймовірно радує. Віри-



те чи ні, мені абсолютно не шкода моєї "ластівки". Їздив на ній більше 10 років, та хлопцям – потрібніше.

Зараз Максим разом із однодумцями збирає кошти на покупку броньованого бусу.

– Хочеться, щоб авто також могло розвивати високу швидкість навіть на поганих дорогах, – пояснює Максим. – Останнім часом регулярно задумуюсь над тим, як зараз усе змінюється. Ще три десятиріччя назад я був певним, що Радянський Союз – це оплот миру та головний його захисник! А зараз збираю кошти, щоб боротись із Путіним. Саме він завів свою країну у таку багнюку, з якої вона вже ніколи не вийде. І якби у просто багнюку! На превеликий жаль, Росія зараз "брудниться" у крові. У тому числі, й своїх синів, які сьогодні безславно гинуть, виконуючи накази диктатора, що зійшов з глузду.

Марія Руда. "Крила України".

## АВТОДРОМ

### Opel Calibra може відродитися



Купе Opel Calibra тільки недавно випнилося 25 років, і відразу з'явилися чутки про відродження моделі. Так, керуючий директором компанії Vauxhall Тім Тозер заявив, що "спочатку треба йти, а не відразу бігти, і випустити нову Insignia".

На момент виходу на ринок в 1990 році обидві модифікації Calibra з 2,0-літровими бензиновими двигунами пропонувалися з переднім або опціональним повним приводом. Calibra 4x4 відрізнявся чудовою "чіпкістю", відмінною стійкістю при гальмуванні і прекрасною керуваністю. Такі показники заслужували збільшення потенціалу моторів, і в березні 1992 року Opel викликав фурор, запропонувавши Calibra Turbo.

У перелік базового обладнання новинки входили: 6-ступінчаста коробка передач, спортивні сидіння і 16-дюймові легкосплавні колісні диски з шинами 205/50. Однак головним нововведенням став 2,0-літровий турбомотор потужністю 204 к. с. (150 кВт). Іншими словами, запас потужності під педаллю акселератора Calibra Turbo був просто приголомшливим!

Олександр Олехнович. "Крила України".

## ПЕРЕДПЛАТА

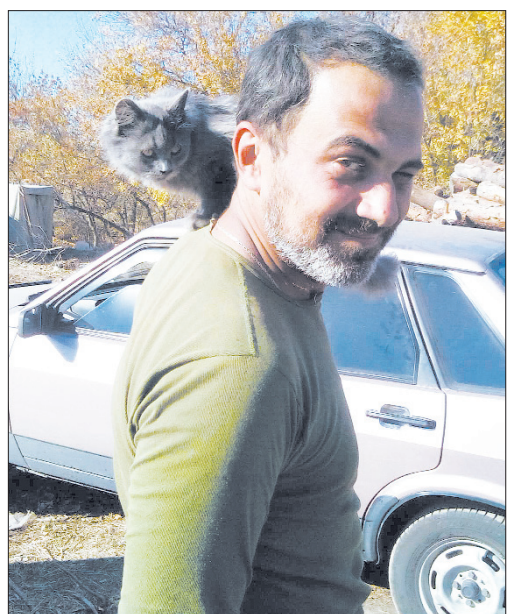
Видання можна передплатити у відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2015 рік передплатний індекс - 22242 на сторінці 49

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовою переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2015 рік:

172 грн 00 коп. – на 1 рік;  
86 грн 00 коп. – на 6 міс.;  
43 грн 00 коп. – на 3 міс.;  
14 грн 36 коп. – на 1 міс.  
Вартість одного примірника – 3 грн 60 коп.

## ПЕРЕДПЛАТА



## Яринка Українка

12 жовтня

Кішка на ім'я Снайпер. Язик не повертається сказати кличка. Розумниця, красуня, справжня патріотка ну, і звичайно, снайперша. Нікого не боїться. Може ще й нетямуючому лапою по нахабній пиці заїхати. На фото – найулюбленіший хазяїн. Улюблене місце на правому плечі.